

Nr 53.

Ankom till riksdagens kansli den 1 juni 1926 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, angående beräkning av bevillningarna för budgetåret 1926—1927, m. m.

Jämlikt § 40 riksdagsordningen avgiver bevillningsutskottet härmed förslag till beräkning av de särskilda bevillningarnas belopp för budgetåret 1926—1927 vid tillämpning av gällande eller vid innevarande riksdag fastställda grunder.

På sätt framgår av det vid årets statsverksproposition fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 7 januari 1926 (bilaga till 1926 års statsverksproposition: inkomsterna), har chefen för finansdepartementet nämnda dag underställt Kungl. Maj:ts prövning finansplan för statsregleringen vid den nu samlade riksdagen ävensom beräkning av statens inkomster för nästa budgetår. Departementschefen har därvid anmält, bland annat, riksräkenskapsverkets skrivelse den 7 december 1925 med inkomstberäkning för nämnda budgetår, vilken skrivelse återfinnes i nyssnämnda protokollsutdrag.

Departementschefen har i sitt anförande till nämnda protokoll till en början yttrat sig rörande det ekonomiska läget och dess verkningar på statsfinanserna och därefter angående finansplanen för nästkommande budgetår. Av de förutsättningar, från vilka departementschefen därvid ansett sig böra utgå, har departementschefen funnit framgå, att en skattesänkning av mellan 24 och 25 miljoner kronor kunde i statsverkspropositionen föreslås. Därefter har departementschefen anført följande:

»Då det därefter gällt att avgöra, huru en skattelindring av nu nämnt omfång lämpligen borde fördelas på konsumtionsskatter och inkomstskatt, har jag från början varit mest böjd för en nedsättning i något större utsträckning av de förra än av den senare. Man kan tydligen utgå ifrån att de s. k. indirekta skatterna trycka de mindre inkomstagarna väsentligen hårdare än de bättre bemedlade, och frågan är om detta hårdare tryck i tillräcklig utsträckning kompenseras av inkomstskattens progressivitet. Vid bedömande av denna fråga har jag sökt finna någon ledning av en inom finansdeparte-

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 7 saml. 34 häft. (Nr 53.)

mentet verkställd undersökning av de indirekta och direkta skatternas tryck inom olika sociala skikt och inkomstlägen. Undersökningen, som i fråga om tullar och acciser bygger på en av socialstyrelsen gjord utredning, torde få såsom bilaga I fogas vid dagens statsrådsprotokoll.¹ För undersökningens närmare innehåll torde jag ej här behöva lämna någon redogörelse. Även om på grund av materialets beskaffenhet undersökningen icke är ägnad att läggas till grund för något mera allmängiltigt omdöme, torde dock därav framgå, att skattebördan jämväl för de lägre inkomsttagarna måste betecknas såsom mycket betydande. För stadsbefolkningen har redan vid 3,000 kronors inkomst den totala skattebördan beräknats till 8 å 10 procent. Det samlade skattetrycket för stadsbefolkningen utvisar från inkomstläget 3,000 till inkomstläget 10,000 kronor en stegring från 1 till 1.4. Enbart för statsskatterna är progressionen 1 till 1.2.

Resultaten av denna undersökning ha icke givit mig någon anledning att frångå min redan nämnda uppfattning.

Jag föreslår sålunda, att inkomst- och förmögenhetsskatten, som efter fjol-årets sänkning uttages med 170 procent av grundbeloppet, skall utgå efter procenttalet 160. Detta innebär en sammanlagd minskning i det eljest påräkneliga skattebeloppet på omkring 9 miljoner kronor. Därjämte har jag emellertid för avsikt att, sedan utredningen i ämnet numera föreligger slutförd, snarast möjligt underställa frågan om den s. k. B-skattens avskaffande Kungl. Maj:ts prövning i syfte att proposition i ämnet må avlätas till den nu sammanträdande riksdagen. Förslaget är avsett att genomföras från och med den 1 januari 1927 och saknar alltså betydelse för den nu föreliggande statsregleringen, men den därefter inträdande lättningen i den direkta skattebördan torde kunna beräknas till omkring 3 miljoner kronor.²

Vad sedan konsumtionsskatterna beträffar, kunna utan tvivel skäl anföras för att låta hela sänkningen om 15 å 16 miljoner kronor komma enbart sockret till godo, då detta näringsmedel i vårt land i hög grad fördyras av först en tull på 10 öre och därefter en skatt på 14 öre per kilogram. Emellertid tala vissa skäl för en nedsättning även av kaffetullen. Jag vill erinra om att denna tull år 1922 höjdes från 12 öre till 50 öre per kilogram. Denna kraftiga höjning tillgreps såsom en sista utväg i ett finansiellt nödläge, och från många håll i riksdagen uttalades en förvissning att den höga kaffetullen endast skulle få en provisorisk karaktär. Jag har stannat för att hemställa om en sänkning av såväl sockerskatt som kaffetull. Fullföljande den tanke som låg till grund för 1925 års riksdags beslut om en

¹ Bilagan är här utesluten.

² I proposition nr 193 har Kungl. Maj:t sedermera framlagt förslag om den s. k. B-skattens avskaffande från och med den 1 januari 1927, vilket förslag på hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 41) av riksdagen antagits.

sänkning av sockerskatten från 16 till 14 öre per kilogram vill jag ifrågasätta en ytterligare sänkning av denna skatt till 10 öre per kilogram. Detta medför en nedräkning av beloppet för sockerskatten från 26 till 19 miljoner kronor. För kaffetullens vidkommande förordar jag en sänkning från 50 öre till 30 öre per kilogram obränt kaffe, varigenom tullmedlen som eljest kunnat upptagas till minst 130 miljoner kronor få nedsättas till 122 miljoner kronor.

Vid bedömande av den sålunda förordade skattesänkningens verkningar i olika inkomstlägen torde följande böra uppmärksammas. Om man antager, att ett visst belopp står till förfogande för genomförande av en sänkning av inkomst- och förmögenhetsskatten samt sockerskatten och kaffetullen, och vidare förutsätter, att sänkningen skall träffa de båda nämnda konsumtions-skatterna i viss inbördes proportion, gives det ett inkomstläge, vid vilket skattesänkningen för den enskilde bereder samma lättnad hur den än fördelas mellan den direkta skatten och konsumtionsskatterna. Förenämnda undersökning giver vid handen, att med en sänkning av sockerskatten och kaffetullen i den proportion, som skulle bliva en följd av mitt nu framlagda förslag, den antydda gränsen torde ligga omkring 5,000 kronor. För lägre inkomsttagare är det i regel av större betydelse att sänkningen kommer konsumtionsskatterna till del.»

I en den 14 maj 1926 dagtecknad proposition, nr 227, har Kungl. Maj:t dels avgivit förslag om fortsatt uttagande av omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker under instundande budgetår, dels ock föreslagit ändring av den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen beträffande tullmedlen.

I det följande kommer utskottet att vid behandlingen av de särskilda bevillningarna lämna redogörelse för innehållet i riksräkenskapsverkets ovan nämnda skrivelse samt för vad Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen och i propositionen nr 227 föreslagit ävensom för vad föredragande departementschefen för egen del anfört.

1:o.

Inkomst- och förmögenhetsskatten.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har till en början anført, att av de upplysningar, ämbetsverket inhämtat, syntes framgå, att om än konjunkturerna för vissa industrier, särskilt trävaru-, järn- och de mekaniska industrierna, vore dåliga, på det hela de inkomster, för vilka skattskyldiga skulle debiteras år 1926, syntes komma att utvisa förbättring. Riksräkenskapsverket har vidare erinrat, att den del av inkomsttiteln, som benämndes »Skatt å inkomst och förmögenhet», i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagits med 137,000,000 kronor, samt i anslutning därtill meddelat, att enligt från statistiska centralbyrån erhållna preliminära uppgifter däremot svarade följande faktiskt debiterade belopp:

För enskilda	kronor	111,212,317
A-skatt av bolag	»	39,053,114
		<u>150,265,431.</u>

Av sist anförda belopp har riksräkenskapsverket beräknat, att 94 procent eller således i runt tal 141,250,000 kronor skulle komma att inflyta.

Med utgångspunkt från de anförda siffrorna har riksräkenskapsverket beräknat, att för år 1926 — under förutsättning att inkomstskatten, liksom år 1925, komme att utgå med 170 procent av grundbeloppet — den debiterade skatten å inkomst- och förmögenhet skulle komma att uppgå till 154,600,000 kronor samt att mot nämnda belopp skulle svara ett för statsregleringen behållet belopp av 145,300,000 kronor. Riksräkenskapsverket har i sitt till Kungl. Maj:t överlämnade förslag till inkomstberäkning för budgetåret 1926—1927 uppfört skatt å inkomst och förmögenhet med sistnämnda belopp.

Rörande B-skatten å aktiebolag m. fl. har riksräkenskapsverket anført följande:

»B-skatt å aktiebolag m. fl., som i riksstaten för budgetåret 1925—1926 beräknats till 1,000,000 kronor, har enligt budgetredovisningen för budgetåret 1924—1925 lämnat en behållen inkomst å 3,119,589 kronor och enligt statistiska centralbyråns förut nämnda uppgifter för innevarande år debiterats med 4,077,029 kronor.

Med hänsyn till att restitutioner å denna titel till följd av skattens natur kunna komma att uppgå till betydande belopp, anser riksräkenskapsverket försiktigheten bjuda att, därest B-skatten prövas fortfarande böra bibehållas, icke beräkna den behållna inkomsten av densamma till högre belopp än för innevarande budgetår eller alltså 1 miljon kronor, med vilket belopp riksräkenskapsverket upptagit skatten — — —.»

Departementschefen har beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten, efter att hava erinrat om riksräkenskapsverkets nyssnämnda beräkning, meddelat, att vid en inom finansdepartementet verkställd beräkning av inkomsttiteln tillämpats samma metod som kommit till användning i statsverkspropositionerna till 1923, 1924 och 1925 års riksdagar samt beträffande tillvägagångssättet och resultatet hänvisat dels till en i en bilaga till 1923 års statsverksproposition meddelad utförlig redogörelse dels ock till statsverkspropositionen såsom bilaga åtföljande här nedan införda tabellerna A och B.¹

Vidare har departementschefen anfört följande.

»Tabell A upptager utfallet av 1925 års taxeringar. Korrigering av den i fjolårets statsverksproposition intagna uppställningen beträffande dessa taxeringar har skett med hänsyn till de faktiskt erhållna taxeringsresultaten. Med utgångspunkt från tabell A har uppgjorts tabellen B, vilken anger det beräknade resultatet av 1926 års taxeringar.

Vid utarbetande av tabellen B har så tillgått, att man vidtagit vissa höjningar och sänkningar av de i tabellen A förekommande detaljsiffrorna. Angående dessa förskjutningar må meddelas följande.

Inkomsten av jordbruksfastighet har bibehållits oförändrad. Jordbrukarnas inkomstförhållanden under år 1925 torde till väsentlig del ha bestämts av 1924 års svaga skörderesultat och endast i mindre utsträckning påverkats av 1925 års exceptionellt goda skörd. Prisutvecklingen för jordbruksprodukter har också i avsevärd mån verkat utjämnande på inkomstförhållandena inom jordbruket under de båda åren 1924 och 1925.

Inkomsten av annan fastighet än jordbruksfastighet har däremot, med hänsyn till att inkomsten av hyresfastigheter under år 1925 i genomsnitt varit högre än under år 1924, ansetts kunna upptagas till ett något förhöjt belopp. För bolagen, vilkas inkomst av annan fastighet huvudsakligen utgöres av inkomst från i rörelse använd fastighet, har dock någon höjning av inkomst från annan fastighet icke beräknats. För enskilda har höjningen begränsats till 5 procent.

Beträffande inkomsten av kapital under år 1925 har antagits, att den till sitt sammanlagda belopp varken stigit eller sjunkit. Å ena sidan hava visserligen räntesatserna under nämnda år i genomsnitt varit något lägre än under närmast föregående år, vilket givit upphov till lägre ränteinkomster, men å andra sidan hava onekligen utdelningarna å aktier höjts år 1925. Sistnämnda höjningar torde härvid i huvudsak ha uppvägt den inkomstminskning som föranletts av de lägre ränteinkomsterna.

I fråga om beloppet för inkomst av arbetsanställning m. m. har en relativt mindre höjning vidtagits. Lönesatserna torde visserligen under år 1925 i medeltal ha legat på ungefär samma höjd som under år 1924, och även arbetslösheten torde under dessa år ha varit av ungefär samma omfattning. Den fortgående konsolideringen av näringslivet och den stora livaktigheten på vissa arbetsområden (exempelvis byggnadsverksamheten) torde

¹ Se sidorna 6 och 7.

Tab. A. Beräkningar angående 1925 års skattetaxeringar.
(Milj. kronor.)

	Enskilda	Aktiebolag m. fl.	Tillsammans
Inkomst av fast egendom:			
1. Jordbruksfastighet	381.3	30.0	411.3
2. Annan fastighet	137.2	58.4	195.6
Summa	518.5	88.4	606.9
Inkomst av kapital	384.2	35.0	419.2
Inkomst av arbetsanställning m. m.	3,385.4	—	3,385.4
Inkomst av rörelse eller yrke eller eljest	488.9	343.7	832.6
Summa uppskattad inkomst	4,777.0	467.1	5,244.1
Avdrag:			
1. Enligt 11 § 2 mom. 4:o) bevillningsförordningen	226.0	3.6	229.6
2. För kommunalutskylder	257.0	39.0	296.0
3. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag	32.0	8.0	40.0
Summa avdrag	515.0	50.6	565.6
Återstod	4,262.0	416.5	4,678.5
¹ / ₁₀₀ av den taxerade förmögenheten.....	240.0	—	240.0
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,502.0	416.5	4,918.5
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,726.6	—	2,726.6
Beskattningsbart belopp	1,775.4	416.5	2,191.9
Uträknad skatt (exkl. B-skatt) ¹	111.2	39.1	150.3
Skatteprocent i medeltal.....	6.26 %	9.38 %	
Uträknad B-skatt ¹			4.1
Summa uträknad inkomst- och förmögenhetsskatt			154.4
Under budgetåret 1925—1926 inflytande skatt: Enskilda + A-skatt (95.5 %)			143.5
B-skatt			3.2
Summa behållen skatteinkomst			146.7

¹ Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten utgått, har varit 170.

Tab. B. Beräkningar angående 1926 års skattetaxeringar.
(Milj. kronor.)

	Enskilda	Aktiebolag m. fl.	Tillsammans
Inkomst av fast egendom:			
1. Jordbruksfastighet	381	30	411
2. Annan fastighet	144	58	202
Summa	525	88	613
Inkomst av kapital	384	35	419
Inkomst av arbetsanställning m. m.	3,452	—	3,452
Inkomst av rörelse eller yrke eller eljest	494	357	851
Summa uppskattad inkomst	4,855	480	5,335
Avdrag:			
1. Enligt 11 § 2 mom. 4:o bevillningsförordningen	226	4	230
2. För kommunalutskylder	254	45	299
3. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag	32	8	40
Summa avdrag	512	57	569
Återstod	4,343	423	4,766
¹ / ₆₀ av den taxerade förmögenheten.....	247	—	247
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	4,590	423	5,013
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,750	—	2,750
Beskattningsbart belopp	1,840	423	2,263
Skatteprocent i medeltal ¹	5.89 %	8.83 %	
Uträknad skatt (exkl. B-skatt)	108.4	37.4	145.8
Uträknad B-skatt ¹			3.9
Summa uträknad inkomst- och förmögenhetsskatt			149.7
Under budgetåret 1926—1927 inflytande skatt: Enskilda + A-skatt (95.5 %)			139.2
B-skatt			3.0
Summa behållen skatteinkomst			142.2

¹ Det procenttal av grundbeloppet, efter vilket skatten beräknas skola utgå, har upptagits till 160.

dock till fullo motivera den i tabell B förutsatta höjningen med omkring 2 procent av den taxerade inkomsten av arbetsanställning m. m.

Vad angår inkomsten av rörelse eller yrke har den vid 1925 års taxering uppskattade inkomsten höjts för enskilda skattskyldiga med omkring 1 procent och för aktiebolag m. fl. med omkring 4 procent. Den relativt stora höjningen för bolagen har motiverats av det förbättrade läge, som under år 1925 kännetecknat vissa grenar av den mekaniska industrien samt trämasse- och pappersindustrierna ävensom av den starka stegring som under samma år inträtt i utförseln av järnmalm. På fondbörsen har också tendensen alltsedan juni månad varit i huvudsak stigande, och särskilt uppvisa flera av de större verkstadsbolagens aktier liksom också Grängesbergsbolagets aktier betydande kursstegringar. För enskilda skattskyldiga har en motsvarande stegring av rörelseinkomstens storlek icke kunnat konstateras. Den förbättring av konjunkturen som av allt att döma inträtt under senare hälften av år 1925 torde emellertid jämväl för enskilda skattskyldiga medfört något förbättrade vinstresultat.

Sammanställas nu de omnämnda höjningarna framgår, att ökning beräknats för fastighetsinkomsten med 6 miljoner kronor, för inkomsten av arbetsanställning m. m. med 67 miljoner kronor samt för inkomsten av rörelse eller yrke eller eljest med 18 miljoner kronor. Då inkomsten av kapital bibehållits vid oförändrat belopp, blir slutresultatet en sammanlagd ökning av den uppskattade inkomsten om 91 miljoner kronor, nämligen från 5,244 till 5,335 miljoner kronor eller med 1.74 procent.

Vad härefter beträffar avdragsposterna har beloppet för sådana avdrag som omförmälas i 11 § 2 mom. 4:o bevillningsförordningen — d. v. s. för ränta å gäld, förlust å viss inkomstkälla, periodiskt understöd, försäkringspremier m. m. — bibehållits ungefär oförändrat. Avdragen för kommunalutskylder ha beräknats med ledning av de sammanlagda, till betalning förfallna kommunalutskylderna respektive år. Beräkningen har givit till resultat en höjning av avdragen med 3 miljoner kronor. Övriga vid bevillningstaxeringen ej åtnjutna avdrag, d. v. s. för värdeminskning å byggnader, vissa förluster m. m., ha i tabell B upptagits till samma belopp som i tabell A.

Slutligen har sextiondedelen av den taxerade förmögenheten i beräkningen höjts med omkring 3 procent i jämförelse med det belopp som antagits för 1925 års taxering.

Det till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade beloppet skulle enligt förestående beräkningar bliva för enskilda 4,590 miljoner kronor samt för aktiebolag m. fl. 423 miljoner kronor eller tillsammans 5,013 miljoner kronor. Från det nu angivna beloppet för enskilda skattskyldiga avgå orts- och familjeavdrag, vilka avdrag med hänsyn till den beräknade stegringen av de taxerade beloppen något höjts i jämförelse med de motsvarande avdragsbelopp som framgått ur 1925 års taxering. I anslutning härtill ha de beskattningsbara beloppen vid 1926 års taxering beräknats till 1,840 miljoner

kronor för enskilda skattskyldiga och till 423 miljoner kronor för aktiebolag m. fl. eller tillsammans till 2,263 miljoner kronor.

Den nu verkställda uppskattningen avviker i någon mån från riksräkenskapsverkets beräkning. Såsom närmare framgår av efterföljande sammanställning har i finansdepartementets beräkning den sammanlagda uppskattade inkomsten upptagits till ett belopp, som med 45 miljoner kronor understiger motsvarande siffra enligt riksräkenskapsverkets uppskattning. Å andra sidan ha avdragsposterna i finansdepartementets beräkning upptagits till 50 miljoner kronor lägre belopp än enligt riksräkenskapsverkets kalkyl. Såsom resultat av angivna skillnader framgår, att det totala beskattningsbara beloppet enligt finansdepartementets beräkning överstiger det av riksräkenskapsverket antagna med 5 miljoner kronor. Ha sålunda de båda beräkningarna i fråga om totalsumman av de beskattningsbara beloppen givit nära sammanfallande resultat, skilja de sig däremot beträffande denna summas fördelning på enskilda och aktiebolag m. fl., i det att enligt finansdepartementets beräkning en något mindre andel hänföres till aktiebolagen än enligt riksräkenskapsverkets uppskattning.

	Riksräkenskapsverkets beräkning Milj. kr.	Finansdepartementets beräkning Milj. kr.
Inkomst av fast egendom	615	613
» » kapital	420	419
» » arbetsanställning m. m.	3,500	3,452
» » rörelse eller yrke eller eljest	845	851
Summa uppskattad inkomst	5,380	5,335
Avdrag	569	569
Återstod	4,811	4,766
$\frac{1}{100}$ av den taxerade förmögenheten	247	247
Till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerat belopp	5,058	5,013
Utnyttjade Orts- och familjeavdrag	2,800	2,750
Beskattningsbart belopp	2,258	2,263
Därav:		
a) Enskilda skattskyldiga	1,828	1,840
b) Aktiebolag m. fl.	430	423

Medelskatteprocenten har år 1925 för enskilda skattskyldiga uppgått till 6.26 procent och för aktiebolag m. fl. till 9.33 procent. Under förutsättning att det procenttal av grundbeloppet, med vilket skatten skall uttagas, förbleve oförändrat, torde även för 1926 års taxering kunna antagas, att skatten skulle i medeltal utgå efter samma procenttal. Sänkes åter, såsom jag föreslagit, nyssnämnda procenttal av grundbeloppet från senast fastställda 170 procent till 160 procent, nedgå förut angivna medelskatteprocent för enskilda skattskyldiga till 5.89 procent och för aktiebolag m. fl. till 8.83 procent.

Såsom uträknad inkomst- och förmögenhetsskatt (exkl. B-skatt) skulle härigenom framgå ett sammanlagt belopp om 145.8 miljoner kronor.

Av den uträknade inkomst- och förmögenhetsskatten (exkl. B-skatt) skulle enligt riksräkenskapsverkets beräkning under budgetåret 1926—1927 komma att inflyta omkring 94 procent. Vid beräkningen av här ifrågavarande inkomsttitel måste emellertid hänsyn jämväl tagas till vad som, efter avdrag för restitutioner, under nämnda budgetår inflyter av tidigare års inkomst- och förmögenhetsskatt. Enligt budgetredovisningarna för budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 uppgick den totala behållna inkomsten av inkomst- och förmögenhetsskatten (exkl. B-skatt) till belopp, som beräknats utgöra respektive 96.4 och 95.9 procent av den uträknade skatten vid 1923 och 1924 års taxeringar. Med ledning av sistnämnda procenttal har den under budgetåret 1926—1927 inflytande inkomst- och förmögenhetsskatten (exkl. B-skatt) enligt finansdepartementets beräkning uppskattats till 95.5 procent av förut angivna belopp för den uträknade skatten. Enligt detta antagande skulle alltså, med ett procenttal av grundbeloppet å 160, 139.2 miljoner kronor komma att inflyta.

Den uträknade B-skatten å aktiebolag m. fl. har enligt 1925 års taxering uppgått till 4.1 miljoner kronor. Enligt finansdepartementets uppskattning har grundbeloppet av denna skatt för 1926 års taxering bibehållits ungefär oförändrat. Med hänsyn till den föreslagna sänkningen av det procenttal av grundbeloppet, med vilken skatten skall utgå, från 170 till 160 procent har emellertid den uträknade B-skatten å aktiebolag m. fl. sänkts i motsvarande grad eller till 3.9 miljoner kronor. För beräkning av den behållna inkomsten av ifrågavarande skatt under budgetåret 1926—1927 saknas säkra hållpunkter. Med hänsyn till att restitutionerna å denna titel till följd av skattens natur kunna komma att uppgå till betydande belopp har riksräkenskapsverket — såsom tidigare angivits — för sin del icke ansett sig kunna för nämnda budgetår påräkna större behållen inkomst än 1 miljon kronor. Enligt min mening bör dock B-skatten för nästkommande budgetår kunna upptagas till ett avsevärt högre belopp. Restitutionerna uppgingo under budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 till respektive 1.0 och 0.4 miljoner kronor. För budgetåret 1926—1927 torde vid sådant förhållande B-skatten böra upptagas till i runt tal 3 miljoner kronor.

I enlighet med de nu angivna beräkningsgrunderna torde efter vederbörlig avrundning inkomst- och förmögenhetsskatten i riksstaten för nästkommande budgetår böra upptagas till 139 miljoner kronor av skatt å inkomst och förmögenhet och 3 miljoner kronor av B-skatt å aktiebolag m. fl. eller sammanlagt till 142 miljoner kronor.»

Statsverkspropositionen. I anslutning till vad departementschefen sålunda anfört, har Kungl. Maj:ts *dels* föreslagit riksdagen besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1926 skall utgå med 160 procent av de i 19 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp, *dels ock* upptagit ifrågava-

rande inkomsttitel i det i statsverkspropositionen intagna förslaget till riksstat på följande sätt

α. Skatt å inkomst och förmögenhet	kronor 139,000,000	
β. B-skatt å aktiebolag m. fl.....	» 3,000,000	142,000,000.

I de likalydande motionerna, nr 82 i första kammaren av herr *Johan Bernhard Johansson* m. fl. och nr 112 i andra kammaren av herr *Winkler* m. fl., har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att, för den händelse vid fastställandet av budgeten för 1926—1927 det skulle visa sig möjligt vidtaga skattesänkning, i första rummet en nedsättning av inkomst- och förmögenhets-skatten måtte vidtagas i sådan omfattning, att densamma, som för närvarande utgår med 170 procent av grundbeloppet, i stället måtte uttagas efter 150 procent».

Motionerna I: 82 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl. och II: 112 av herr Winkler m. fl.

Rörande utfallet av 1926 års taxering har utskottet från finansdepartementets budgetbyrå emottagit följande, den 20 maj 1926 dagtecknade promemoria:

P. M. från finansdepartementets budgetbyrå.

»Efterföljande beräkningar äro i huvudsak grundade på särskilt infortrade uppgifter rörande utfallet av taxeringarna i de taxeringsdistrikt, där taxeringsarbetet hunnit avslutas den 15 innevarande maj. För landsbygden föreligga härvid relativt fullständiga uppgifter. Jämväl för städerna ha uppgifter inkommit för ett avsevärt antal taxeringsdistrikt. För Stockholms stad föreligga emellertid ännu ej några motsvarande sammanräkningar rörande taxeringsresultaten. Ett större antal i Stockholm taxerade bolag hava dock underkastats särskild undersökning.

Beskattningsbart belopp.

	Aktiebolag milj. kr.	Övriga milj. kr.
Stockholm	228	490
Övriga städer med mer än 15,000 invånare	135	487
Städer med mindre än 15,000 invånare	32	241
Samtliga städer	395	1,218
Landsbygd	47	584
Hela riket	442	1,802
<i>Beräknad skatteprocent i medeltal</i>	8.83 %	5.89 %
<i>Uträknad skatt (exkl. B-skatt) milj. kr.</i>	39.0	106.1
	145.1	
Härav beräknas inflyta 95.8 procent eller	139.0	

Beträffande *B-skatten* kunna några säkra slutsatser rörande den inflytande skattens storlek ej dragas av de föreliggande taxeringsuppgifterna. Åtskilliga tecken tyda dock på att inkomsten från denna skatttitel skall bliva något högre än som beräknats i årets statsverksproposition.

Förestående beräkningar äro verkställda under förutsättning att inkomst- och förmögenhetsskatten skall utgå med 160 procent å skattens grundbelopp.»

Utskottet.

Beträffande inkomst- och förmögenhetsskatten för år 1925 och första kvartalet 1926 har bevillningsutskottet från riksräkenskapsverket erhållit följande uppgifter:

α. Skatt å inkomst- och förmögenhet.

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 6,486,203: 43	138,978,786: 57	145,464,990: —	3,034,199: —
Utgifter för in-				
komsttiteln ... »	841,353: 92	916,116: 36	1,757,470: 28	341,688: 44
Behållen inkomst	kr. 5,644,849: 51	138,062,670: 21	143,707,519: 72	2,692,510: 56

β. B-skatt å aktiebolag m. fl.

Influtet	kr. 72,270: 77	4,042,034: 23	4,114,305: —	29,968: 82
Utgifter för in-				
komsttiteln ... »	183,125: 51	84,192: 62	267,318: 13	38,544: 87
Behållen inkomst	kr. —	3,957,841: 61	3,846,986: 87	—
Brist	» 110,854: 74	—	—	8,576: 05

Mot den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen av inkomst- och förmögenhetsskatten, vid vilken beräkning förutsatts att skatten bestämmes att för år 1926 utgå med 160 procent av de i 19 § förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp, har utskottet, efter att hava erhållit del av ovan intagna, inom finansdepartementets budgetbyrå upprättade promemoria rörande utfallet av 1926 års taxering, icke funnit anledning till erinran.

Här nedan i detta betänkande hemställer bevillningsutskottet, i enlighet med vad Kungl. Maj:t i propositionen nr 227 föreslagit, att tullmedlen måtte beräknas till 128 miljoner kronor, ett belopp som med 6 miljoner kronor överstiger det i statsverkspropositionen föreslagna. Ett inom statsutskottet uppgjort utkast till riksstat för nästa budgetår, i vilket utkast nu berörda inkomstökning upptagits, utvisar ett disponibelt överskott av omkring 6 miljoner kronor, vilken summa, i den mån den icke tages i anspråk för skattelindring, kommer att nedbringa det belopp, som enligt Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen skall tagas i anspråk från kassafonden.

På sätt bevillningsutskottet här nedan under inkomsttiteln sockerskatten närmare omnämner, har riksdagen genom godkännande av bevillningsutskottets betänkande nr 43 med förslag om nedsättning av kaffetullen uttalat, att det vore synnerligen önskvärt att sockerskatten vid denna riksdag sänktes mera än Kungl. Maj:ts förslag innebär. I överensstämmelse härmed föreslår bevillningsutskottet härnedan, att sockerskatten måtte nedsättas med 6 öre per kilogram eller med 2 öre mera än Kungl. Maj:ts förslag innebär.

Denna ytterligare sänkning motsvarar en inkomstminskning av 3.5 miljoner kronor.

Bevillningsutskottet, som beaktat vad chefen för finansdepartementet i den här nedan (sid. 28, 29) återgivna motiveringen till ovannämnda proposition nr 227 anfört om önskvärdheten att minska det belopp, varmed enligt statsverkspropositionen kassafonden skall bidra till statsregleringen, har icke i vidare mån än vad nu sagts velat föreslå att det uppkomna överskottet tages i anspråk för skattelindring.

I övrigt föreslår bevillningsutskottet icke ändring i beräkningen av någon av inkomstittlarna.

Vid nu angivna förhållanden har bevillningsutskottet saknat anledning att föreslå vare sig någon höjning eller någon sänkning av det procenttal av inkomst- och förmögenhetsskattens grundbelopp, nämligen 160, efter vilket Kungl. Maj:t föreslagit att denna skatt skall utgå.

I anslutning till vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående skatteprocenten samt med avslag å motionerna I: 82 av herr Johan Bernhard Johansson m. fl. och II: 112 av herr Winkler m. fl., besluta, att inkomst- och förmögenhetsskatt för år 1926 skall utgå med 160 procent av de i 19 § i förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt stadgade grundbelopp;

B) att inkomst- och förmögenhetsskatten måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas på följande sätt:

Inkomst- och förmögenhetsskatt:

α. Skatt å inkomst och		
förmögenhet kronor	139,000,000
β. B-skatt å aktiebolag		
m. fl. »	3,000,000
		<u>142,000,000.</u>

2:o.

Bevillning av fast egendom samt av inkomst.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapet har anfört följande:

»**Bevillning av fast egendom samt av inkomst**, vilken enligt budgetredovisningen för 1924—1925 lämnat en behållen inkomst av 3,520,829 kronor och i riksstaten för innevarande budgetår är upptagen till 3,400,000 kronor, har enligt till statistiska centralbyrån inkomna uppgifter i taxeringslängderna för innevarande år debiterats med 3,844,833 kronor. Riksräkenskapsverket föreslår, att, liksom innevarande år, denna skatt i riksstaten upptages till 3,400,000 kronor, till vilket belopp i sådant fall även det under sjunde huvudtiteln anvisade extra anslaget 'Bidrag till landsting och städer, som icke deltaga i landsting' bör upptagas.»

Departementschefen.

Departementschefen har uttalat, att det syntts honom, som borde förevarande inkomsttitel beräknas giva något högre avkastning än vad riksräkenskapsverket i sin förslagsberäkning upptagit, samt föreslagit, att inkomsttiteln i riksstatförslaget upptoges med ett avrundat belopp av 3,500,000 kronor.

Statsverkepropositionen.

Förevarande inkomsttitel har följaktligen i Kungl. Maj:ts förslag till riksstat upptagits till 3,500,000 kronor.

Utskottet.

Av riksräkenskapsverket har utskottet beträffande denna inkomsttitel för år 1925 och första kvartalet 1926 erhållit följande uppgifter:

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 278,284: 40	3,356,513: 36	3,634,797: 76	127,870: 14
Utgifter för inkomsttiteln	» 10,647: 81	9,987: 73	20,635: 54	6,927: 60
Behållen inkomst kr.	267,636: 59	3,346,525: 63	3,614,162: 22	120,942: 54.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att bevillning av fast egendom samt av inkomst måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 3,500,000.

3:o.

Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter.

Riksräkenskapsverket har anfört:

Riksräken-
skapsverket.

»Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter,¹ bevilling. Under denna titel sammanfattas de särskilda avgifter, som enligt förordningen den 23 oktober 1908 erläggas av vissa handlande och handelsexpediter samt för vissa offentliga föreställningar, varförutom hit även föras avgifter för rättighet till skogsfång och kolningsfrihet på allmänningar. Den behållna inkomsten av dessa avgifter har uppgått till

år 1920	kronor 392,534
» 1921	» 374,526
» 1922	» 358,501
första halvåret 1923	» 247,054
budgetåret 1923—1924	» 487,820
» 1924—1925	» 510,869.

A denna inkomsttitel, vilken i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppförts med 450,000 kronor, har under de fyra månaderna juli—oktober 1925 influtit netto 181,312 kronor, motsvarande för helt år 543,936 kronor. Med hänsyn härtill samt då under budgetåret 1924—1925 influtit 510,869 kronor netto, föreligger icke anledning att beräkna en lägre siffra för budgetåret 1926—1927 än 500,000 kronor, varför riksräkenskapsverket — — — uppfört här ifrågavarande inkomsttitel med detta belopp.»

Ifrågavarande inkomsttitel har i statsverkspropositionen upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 500,000 kronor. *Statsverkspropositionen.*

I proposition den 14 maj 1926, nr 226, har Kungl. Maj:t föreslagit viss *Prop. nr 226.* ändrad lydelse av 3 § i förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter. Den av Kungl. Maj:t föreslagna författningen i ämnet har numera blivit på bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 48) av riksdagen antagen.

Författningsändringen har föranletts av den med propositionen nr 223 överlämnade, av riksdagen på bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 45) numera godkända traktaten mellan Sverige och Tyska riket med till densamma hörande protokoll. Ändringen medger Kungl. Maj:t befogenhet att, därest i fråga om den bevillningsavgift, som åligger vissa handlande och handelsexpediter, genom traktat med främmande stat andra grunder överenskommas än de i nämnda paragraf stadgade, utfärda de för tillämpningen erforderliga föreskrifter.

Utskottet.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att denna inkomsttitel för år 1925 och första kvartalet 1926 visar följande ställning:

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 273,776: 99	241,716: 31	515,493: 30	156,862: 41
Utgifter för inkomsttiteln	» 188: 84	486: 82	675: 66	310: 56
Behållen inkomst kr.	273,588: 15	241,229: 49	514,817: 64	156,551: 85.

Utskottet, som ansett att förevarande inkomsttitel kan, i avvaktan på erfarenhet rörande verkningarna av den gjorda författningsändringen, för nästa budgetår upptagas med det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet, hemställer,

att bevillningsavgifterna för särskilda förmåner och rättigheter måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 500,000.

4:o.

Stämpelmedlen.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har anfört:

»**Stämpelmedel**, bevillning, hava, enligt budgetredovisningarna, i den mån de till statsverket inlevererats och för statsregleringen behållits, utgjort:

år 1920	kronor 60,143,222
» 1921	» 54,934,371
» 1922	» 47,698,065
första halvåret 1923	» 22,657,644
budgetåret 1923—1924	» 41,658,844
» 1924—1925	» 45,813,768.

Enligt i statistiska centralbyrån utarbetade uppgifter å beloppet av de stämpelar, som använts till nedannämnda handlingar, har detta belopp under åren 1921—1924 utgjort:

	1921	1922	1923	1924
	kronor	kronor	kronor	kronor
Handlingar till lagfartsprotokollet	11,215,152	9,657,889	9,540,488	8,914,422
Handlingar till intecknings- och tomträttsprotokollen	3,321,085	1,768,284	1,464,806	1,252,191
Handlingar till äktenskapsförordsprotokoll ...	10,420	17,995	26,170	27,550
Handlingar till bouppteckningsprotokoll:				
Bouppteckningar	16,736,364	13,920,371	12,492,567	14,995,654
Testamenten, till vilka hänsyn ej tagits vid bouppteckningens stämpelbeläggning	5,785	827	189	2,061
Avhandlingar om lösöre köp	75,841	85,411	81,198	62,303
Till länsstyrelserna avgivna deklARATIONER om gåva	895,687	676,077	1,926,124	577,264
Summa kronor	32,260,334	26,126,854	25,531,542	25,831,445

Rörande arvsskatt och skatt för gåva utfärdades den 19 november 1914 nådig förordning (nr 381), vilken trätt i kraft den 1 januari 1915. Till dessa skatter äro av de i förestående statistik upptagna avgifter hänförliga, utom avgifterna för bouppteckningar och testamenten samt deklarationerna om gåva, även de i beloppen för rubriken 'handlingar till lagfartsprotokollet' ingående stämpelavgifterna för gåvbrev och fideikommissbrev rörande fast egendom.

Sammanlagt hava ifrågavarande skatter belöpt sig till:

år 1920	kronor	17,056,152
» 1921	»	17,946,906
» 1922	»	14,992,789
» 1923	»	14,552,983
» 1924	»	15,700,613.

För budgetåret 1926—1927 torde man kunna beräkna arvsskatt och skatt för gåva till 14,500,000 kronor.

Förestående beräkning har gjorts, då det kan vara av ett visst intresse att känna, huru mycket arvsskatt och skatt på gåva inbringa, ehuru de icke redovisas särskilt för sig i räkenskaperna och beräkningen icke inverkar på efterföljande utredning, som avser hela skattetiteln 'Stämpelmedel'.

Genom nådiga förordningen den 12 juni 1925, nr 256, hava vissa smärre ändringar vidtagits i gällande förordning angående stämpelavgiften. Dessa ändringar synas dock icke vara av den betydelse, att hänsyn till desamma behöves tagas vid inkomstberäkningen. Detsamma gäller jämväl de ändringar av nådiga förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, som vidtagits genom nådiga förordningen den 8 maj 1925 (nr 123).

I riksräkenskapsverket tillhandakommen skrivelse den 3 oktober 1925 meddelar generalpoststyrelsen, att de från styrelsen månad för månad till statskassan inlevererade stämpelmedlen under år 1924 samt intill utgången av septembe månad 1925 framgå av nedanstående tabell, vari endast avrundade belopp insatts.

M å n a d	Å r 1 9 2 4		Å r 1 9 2 5		
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Ökning (+) resp. minskning (—) från år 1924 i %
Januari	3.10		3.57		
Februari.....	4.41		5.55		
Mars	1.86	9.87	3.66	12.78	+ 36.4
April	4.08		3.82		
Maj	4.90		4.98		
Juni	2.84	11.77	3.88	12.18	+ 3.1
Juli	2.92		2.81		
Augusti	5.10		4.85		
September	1.71	9.73	1.92	9.08	— 6.7
Oktober	2.62		—	—	
November	4.91		—	—	
December	2.96	10.49	—	—	
Summa		41.86	för nio mån.	33.99	

I riksstaten för innevarande budgetår äro stämpelmedlen beräknade till 44,000,000 kronor, och till detta belopp föreslår generalpoststyrelsen att denna titel upptages jämväl för budgetåret 1926—1927. Enligt förestående tablå har uppbörderna under de tolv månaderna oktober 1924—september 1925 uppgått till 44.48 miljoner kronor. Såsom ovan nämnts har den behållna inkomsten under budgetåret 1924—1925 uppgått till 45,813,768 kronor.

Under förutsättning av fortsatt tillämpning av förordningen den 17 maj 1923 om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor m. fl. lyxvaror, vilkens giltighetstid utgår den 30 juni 1926 enligt i år given förordning nr 77, har riksräkenskapsverket beräknat stämpelmedlen för budgetåret 1926—1927 till 44,000,000 kronor.»

Departements-
chefen.

Efter att hava erinrat att stämpelmedlen i riksstaten för innevarande budgetår äro upptagna till 44 miljoner kronor, har departementschefen anfört:

»Enligt budgetredovisningarna hava stämpelmedlen för budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 lämnat en behållen inkomst av 41,658,844, respektive 45,813,768 kronor. För de tolv månaderna oktober 1924—september 1925 har stämpeluppbörderna belöpt sig till 44.5 miljoner kronor. Under tiden januari—september 1925 hava stämpelmedlen uppgått till i runt tal 34 miljoner kronor, motsvarande för helt år 45.3 miljoner kronor. För tiden juli—november har i stämpelmedel influtit ett belopp av 16.7 miljoner kronor mot 17.3 miljoner kronor för motsvarande tid år 1924.

I sin förslagsberäkning har riksräkenskapsverket i enlighet med generalpoststyrelsens förslag uppfört stämpelmedlen för budgetåret 1926—1927 med 44 miljoner kronor.

En beräkning av stämpelmedlen är givetvis synnerligen vansklig med hänsyn till de ganska olikartade förhållanden som inverka å tillflödet under

denna inkomsttitel. Av största betydelse för stämpeluppbördens utfall är försäljningen av stämplat för handlingar till lagfarts-, in-tecknings- och bo-uppteckningsprotokollen samt för aktiebrev. Även om stämpelmedlen under de fem första månaderna av innevarande budgetår visat någon minskning i förhållande till motsvarande tid under föregående år, synes mig dock anledning icke föreligga att för hela budgetåret räkna med någon mera betydande nedgång i förhållande till budgetåret 1924—1925. För budgetåret 1926—1927 synes man utan åsidosättande av nödig försiktighet kunna upptaga stämpelmedlen till i runt tal 45 miljoner kronor.»

I statsverkspropositionen hava följaktligen stämpelmedlen upptagits till 45,000,000 kronor. *Statsverkspropositionen.*

Genom en den 22 januari 1926 dagtecknad proposition, nr 42, har Kungl. Maj:t föreslagit förlängd giltighet till utgången av juni månad år 1927 för de nu gällande förhöjda stämpelavgifterna vid köp och byte av fondpapper. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 35) har denna proposition av riksdagen numera bifallits. *Prop. nr 42.*

Genom en den 5 februari 1926 dagtecknad proposition, nr 152, har Kungl. Maj:t framlagt förslag om fortsatt tillämpning till och med den 30 juni 1927 av den nu till utgången av juni månad år 1926 gällande förordningen den 17 maj 1923 (nr 113) om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror. På hemställan av bevillningsutskottet (betänkande nr 32) har riksdagen numera bifallit Kungl. Maj:ts nämnda förslag. *Prop. nr 152.*

I proposition den 25 februari 1926, nr 201, har Kungl. Maj:t föreslagit vissa smärre ändringar av 1, 7 och 42 §§ i gällande förordning angående stämpelavgiften. I enlighet med förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 42) har riksdagen numera antagit en författning i ämnet, avseende stämpelavgift för expeditioner i vissa fattigvårdsmål och därmed jämförliga mål (7 §) samt provision vid stämpeluppbörd (42 §). Kungl. Maj:ts proposition, i vad den avsåg ändring av 1 § stämpelförordningen, har i enlighet med bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 51) icke föranlett någon riksdagens åtgärd. *Prop. nr 201.*

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att förevarande inkomsttitel, stämpelmedel, för år 1925 och första kvartalet 1926 utvisar följande ställning: *Utskottet.*

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 25,602,618: 57	19,891,300: 94	45,493,919: 51	11,601,440: 30
Utgifter för inkomsttiteln »	182,258: 97	88,446: 79	270,705: 76	66,269: 43
Behållen inkomst	kr. 25,420,359: 60	19,802,854: 15	45,223,213: 75	11,535,170: 87.

Enligt från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift har å inkomsttiteln under april månad 1926 i behållen inkomst influtit 4,416,524 kronor 62 öre.

Till komplettering av de uppgifter, som den ovan å sidan 18 intagna tabellen innehåller, må följande efter uppgifter från generalpoststyrelsen uppgjorda sammanställning angående de från styrelsen månad för månad till statskassan inlevererade stämpelmedlen under budgetåret 1924—1925 samt under juli—april månader under budgetåret 1925—1926 här intagas:

M å n a d	Budgetåret 1924—1925		Budgetåret 1925—1926		
	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Uppbörd per månad miljoner kronor	Uppbörd per kvartal miljoner kronor	Ökning (+) resp. minskning (-) från föregående budgetår i %
Juli	2.92		2.81		
Augusti	5.10		4.35		
September	1.71	9.78	1.92	9.08	— 6.7
Oktober	2.62		3.03		
November	4.91		4.89		
December	2.96	10.49	2.50	10.42	— 0.6
Januari	3.57		4.27		
Februari	5.55		4.37		
Mars	3.66	12.78	2.50	11.14	— 12.8
April	3.82		4.40		
Maj	4.98				
Juni	3.38	12.18			
Juli—April		36.82		35.04	— 4.83
Hela budgetåret		45.13			

Vad beträffar ovan omnämnda, av riksdagen efter förslag av Kungl. Maj:t fattade beslut hava, på sätt av det föregående framgår, vid de beräkningar, som lagts till grund för statsverkspropositionens förslag rörande stämpelmedlens uppskattning, räknats med förlängd giltighet av såväl den särskilda stämpelavgiften vid köp, byte eller införsel av pärlor m. fl. lyxvaror som ock de förhöjda stämpelavgifterna vid köp och byte av fondpapper; och till de vidtagna ändringarna i stämpelförordningen synes hänsyn icke behöva tagas vid inkomstberäkningen.

Ehuru stämpelmedlen för de tio första månaderna av budgetåret 1925—1926 visa någon minskning i förhållande till motsvarande tid under närmast föregående budgetår, har utskottet funnit sig kunna förorda den i statsverkspropositionen föreslagna beräkningen av ifrågavarande inkomsttitel.

Utskottet får förty hemställa,

att stämpelmedlen måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 45,000,000.

5:o.

Lastpenningarna.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

Riksräken-
skapsverket.»**Lastpenningar**, bevilning, hava lämnat en behållen inkomst av

år 1920	kronor 864,435
» 1921	» 585,511
» 1922	» 599,781
budgetåret 1923—1924	» 585,907
» 1924—1925	» 735,004.

Enligt nådiga förordningen den 2 maj 1924, nr 104, vilken trädde i kraft den 1 juli 1924 och gäller till och med den 30 juni 1927, är befrielse från erläggande av lastpenningar i vissa fall medgiven. Förordningen avser i huvudsak en fortsatt tillämpning av förut gällande förordning av den 19 maj 1922, nr 208, dock så, att den nya förordningen medger något *mindre* lättnader i skyldigheten att erlägga lastpenningar. Uppbördens för budgetåret 1924—1925 visar en ganska betydande stegring. Då denna emellertid kan vara av tillfällig art, anser ämbetsverket försiktigheten bjuda att icke beräkna den behållna inkomsten för budgetåret 1926—1927 till högre belopp än 650,000 kronor, vilket innebär en höjning med 50,000 kronor av det i riksstaten för innevarande år upptagna beloppet.»

Departementschefen har anfört:

Departements-
chefen.

»Inkomsttiteln *lastpenningar* är för budgetåret 1925—1926 uppförd med ett belopp av 600,000 kronor.

Tillflödet å denna inkomsttitel har utgjort för budgetåret 1923—1924 585,907 kronor och för budgetåret 1924—1925 735,004 kronor. Med hänsyn till den sålunda inträffade ganska betydande stegringen har riksräkenskapsverket höjt beräkningen med 50,000 kronor, därvid ämbetsverket anfört, att stegringen kunde tänkas vara av tillfällig art och att försiktigheten därför bjöde att icke beräkna den behållna inkomsten för budgetåret 1926—1927 till högre belopp än 650,000 kronor.

För beräkning av ifrågavarande inkomsttitel har jag från generaltullstyrelsen införskaffat vissa ytterligare upplysningar i ämnet. Av dessa uppgifter framgår sambandet mellan uppburna lastpenningar samt varuinförseln och det ankommande lastade tonnaget. Vid jämförelse mellan åren 1922, 1923 och 1924 framträder uti såväl varuinförseln som det lastade fartygstonnaget en fortgående ökning. Att inkomsten av lastpenningar ej visat lika stor tendens till stegring får tillskrivas den omständigheten, att beräkningsgrunden under nämnda år växlat. År 1923 inträdde sålunda en nedgång i uppbörden, beroende på de lättnader som enligt förordningen den 19 maj 1922 (nr 208) från och med den 1 juli 1922 medgivits i skyldigheten att erlägga lastpenningar. Sedan från och med den 1 juli 1924 härutinnan

tillämpats skärpta bestämmelser enligt förordningen den 2 maj samma år (nr 104) som gäller till och med den 30 juni 1927, har en ökning i uppbörden inträtt. Under år 1925 har en nedgång i såväl det ankommande fartygstonnaget som införselkvantiteten konstaterats, men på grund av de under hela detta år tillämpade skärpta bestämmelserna beräknas uppbörden bli något ökad i förhållande till år 1924. Under förutsättning att fartygs-trafiken och varuomsättningen förbliva i huvudsak oförändrade, torde lastpenningarna kunna för budgetåret 1926—1927 beräknas till i runt tal 700,000 kronor.»

Statsverkspropositionen. I enlighet med departementschefens förslag har förevarande inkomsttitel i statsverkspropositionens förslag till riksstat upptagits med 700,000 kronor.

Utskottet. Från riksräkenskapsverket har utskottet erhållit uppgift, att lastpenningarna tillfört statsverket en behållen inkomst av 391,531 kronor 91 öre första halvåret 1925 och 288,517 kronor 41 öre andra halvåret 1925 eller sålunda 680,049 kronor 32 öre för hela året 1925 samt 182,390 kronor 37 öre första kvartalet 1926.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att lastpenningarna måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 700,000.

6:o.

Automobilskattemedlen.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

»**Automobilskattemedel**, bevilling, uppfördes för första gången å riksstaten för budgetåret 1925—1926.

Enligt nämnda förordningen den 20 juni 1924, nr 258, om fördelning av automobilskattemedel, skola av influtna dylika medel 20 procent tillfalla rikets städer för att användas för dessas gatu- och väghållning samt 80 procent landsbygden för att användas föresträdesvis till förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar och broar.

Beträffande de grunder efter vilka automobilskattemedel för närvarande inflyta kan sammanfattningsvis anföras följande:

Automobilskatt utgår för helt kalenderår räknat med följande belopp:

- a) för motorecykel utan bivagn med 15 kronor;
- b) » » » med » » 25 » ;
- c) » annan automobil, med ringar av mjuk kautschuk, med 8 kronor för varje påbörjat tal av 100 kilogram av automobilens egen vikt; samt

d) för annan automobil, med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk, med 50 kronor för varje påbörjat tal av 100 kilogram av automobilens egen vikt.

Särskild skatt å automobilgummiringar utgår med 1 krona 50 öre per kilogram av ringens vikt.

Skatten å automobil, som för tillfälligt brukande i riket från utlandet införts utgör för varje påbörjad dag

a) beträffande motorcykel 25 öre;

b) » lastautomobil med ringar av mjuk kautschuk, som icke äro massiva, 3 kronor;

c) beträffande lastautomobil med massiva ringar av mjuk kautschuk 5 kronor;

d) beträffande lastautomobil med ringar av annat ämne än mjuk kautschuk 8 kronor; samt

e) beträffande annan automobil 1 krona.

Särskild skatt å bensin och motorsprit skall erläggas med 5 öre för liter jämlikt förordningen den 23 maj 1924 (nr 126), som i vad densamma avser särskild skatt å bensin, tillämpas sedan den 1 juni 1924, men i vad den avser särskild skatt å motorsprit träder i kraft först den 1 juli 1929.

Automobilskattemedel hava, enligt vad som framgår av statskontorets tryckta utdrag ur de under dess förvaltning stående fonders och diverse medels räkenskaper, under nedannämnda tider influtit med följande belopp:

$\frac{1}{1} - \frac{30}{6}$ 1923	kronor	4,045,897
budgetåret 1923—1924	»	9,142,612
» 1924—1925	»	18,919,520.

Restitutioner, kostnader för tryckning av blanketter m. fl. i sammanhang med uppbördens stående utgifter uppgingo under samma tidsperioder till respektive 10,738, 34,039 och 88,927 kronor.

För budgetåret 1925—1926 beräknade riksräkenskapsverket den del av automobilskattemedlen, som utgöres av automobilskatt, särskild skatt å gummiringar och skatt å automobil, som för tillfälligt brukande i riket från utlandet infördes, till 10,000,000 kronor samt den särskilda skatten å bensin till 5,000,000 kronor eller automobilskattemedel sammanlagt till 15,000,000 kronor, med vilket belopp inkomstiteln även uppförts i riksstaten för nämnda budgetår.

Under det sistförflutna budgetåret har behållningen av automobilskatt, särskild skatt å gummiringar och skatt å automobil, som för tillfälligt brukande i riket från utlandet införts, uppgått till 10,230,229 kronor, under det bensinskatten för samma tid belöper sig till 8,689,291 kronor. Innevarande budgetårs tre första månader utvisa en behållning av automobilskattemedel å 4,901,726 kronor eller under ett kvartal nära tredjedelen av det för hela budgetåret beräknade beloppet 15,000,000 kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 7 nästlidne november beräknat automobilskattemedel för budgetåret 1926—1927 till 17,500,000 kronor, att jämlikt gällande bestämmelser fördelas med 3,500,000 kronor på städerna och 14,000,000 kronor på landsbygden.

Riksräkenskapsverket finner denna beräkning för låg. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har själv framhållit, att automobilskattemedlen visa tendens till stegring, och då dessa medel för det sistförflutna budgetåret upp-

gingo till i det närmaste 19,000,000 kronor, synes inkomsttiteln böra i riksstaten för budgetåret 1926—1927 upptagas till minst lika högt belopp.

Riksräkenskapsverket har — — — uppfört 'Automobilskattemedel' med 19,000,000 kronor.»

*Statsverks-
propositionen.*

I statsverkspropositionens förslag till riksstat har förevarande inkomsttitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 19,000,000 kronor. I förslaget till riksstat hava, vidare å sjätte huvudtiteln under rubriken »väg- och vattenbyggnadsväsendet» uppförts två mot ifrågavarande inkomsttitel svarande extra reservationsanslag att direkt utgå av automobilskattemedel, nämligen det ena å 3,800,000 kronor till förbättring och underhåll av städernas för automobiltrafiken viktiga gator och vägar och det andra å 15,200,000 kronor till motsvarande arbeten på landsbygden eller å tillhoppa 19,000,000 kronor (statsverkspropositionens förslag till riksstat för budgetåret 1926—1927: VI, B, 11 och 12).

Utskottet.

Riksdagen har numera, på hemställan av statsutskottet (utlåtande nr 6, punkterna 9 och 10) anvisat nyssnämnda av Kungl. Maj:t äskade reservationsanslag att direkt utgå av automobilskattemedel.

Bevillningsutskottet har från riksräkenskapsverket inhämtat, att förevarande inkomsttitel för andra halvåret 1925 och första kvartalet år 1926 utvisar följande ställning:

	2:a halvåret 1925	1:a kvartalet 1926
Influtet	kronor 9,310,105: 69	8,784,289: 58
Utgifter för inkomsttiteln	» 903,738: 01	168,513: 63
Behållen inkomst kronor	8,406,367: 68	8,615,775: 95.

Å förevarande inkomsttitel har, enligt vad från riksräkenskapsverket sedermera inhämtats, under april månad 1926 influtit i behållen inkomst 1,236,007 kronor 91 öre.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att automobilskattemedlen måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 19,000,000.

7:o.

Tullmedlen.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

Riksräken-
skapsverket.

»**Tullmedel**, bevilning, äro i riksstaterna och tilläggsstaterna för nedan-
nämnda år uppförda med följande belopp:

år 1921	kronor	110,000,000
» 1922	»	118,000,000
» 1923 ($\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$)	»	56,000,000
budgetåret 1923—1924	»	117,000,000
» 1924—1925	»	123,500,000.

Den behållna inkomsten har utgjort:

år 1921	kronor	102,333,299
» 1922	»	108,714,123
» 1923 ($\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$)	»	62,452,153
budgetåret 1923—1924	»	149,320,831
» 1924—1925	»	140,122,573.

I riksstaten för budgetåret 1925—1926 äro dessa medel upptagna till 133,000,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har låtit upprätta följande tabell, utvisande den debiterade tulluppbörden under tiden november 1923—oktober 1924 och motsvarande tid åren 1924—1925.

M å n a d	1923—1924		1924—1925		Ökning + Minskning — kronor
	kronor		kronor		
November	14,549,233	58	13,231,727	18	— 1,317,506 40
December	14,028,551	44	13,850,018	48	— 178,532 96
Januari	10,703,989	18	9,754,949	60	— 949,039 53
Februari	10,271,058	71	10,385,572	01	+ 114,513 30
Mars.....	10,560,831	17	12,016,786	20	+ 1,455,955 08
April	14,491,209	02	11,786,617	48	— 2,704,591 54
Maj	13,928,608	42	10,963,126	76	— 2,965,481 66
Juni	11,198,426	80	9,615,450	62	— 1,582,976 18
Juli	12,262,309	23	9,781,410	42	— 2,480,898 81
Augusti	11,633,382	29	10,957,979	59	— 675,402 70
September	13,702,441	88	12,030,479	22	— 1,671,962 16
Oktober	13,238,389	76	11,956,532	48	— 1,281,857 33
Summa	150,568,430	88	136,330,649	94	— 14,237,780 94

På sätt framgår av denna tabell, utvisar den sist tilländalupna årspe-
rioden en avsevärd minskning i tullintäkterna.

Genom nådiga kungörelsen den 20 juni 1924, nr 246, vilken trätt i kraft
den 1 juli 1924, har för tobak och tobaksvaror med visst undantag stadgats
tullfrihet och de förutvarande tullavgifterna överförts till tobaksskatt.
Den härigenom förorsakade minskningen i tullinkomst har, enligt det vid

propositionen den 14 mars 1924, nr 192, fogade utdraget av statsrådsprotokollet, av föredragande departementschefen beräknats till 6,000,000 kronor för år.

För att få fullt jämförbara siffror bör därför vid tablåns begagnande från 1923—1924 årens belopp för månaderna november—juni dragas därå belöpande åtta månaders tobakstull förslagsvis uppskattad till sammanlagt $\frac{2}{3}$ av det ovan angivna beloppet 6,000,000 kronor eller 4,000,000 kronor. Skillnaden mellan debiterade tullmedel under de båda årsperioderna blir då cirka 10,300,000 kronor, vilken siffra torde motsvara nedgången i varuimporten.

Om man med iakttagande av nyssnämnda avdrag gör ett sammandrag av tabellen här ovan för perioder om vardera 4 månader, blir resultatet i miljoner kronor:

	1923—1924	1924—1925	Minskning
November—Februari	47.6	47.2	0.4
Mars—Juni	48.2	44.4	3.8
Juli—Oktober	50.8	44.7	6.1
Summa	146.6	136.3	10.3

Finge man förutsätta, att importen icke kommer att ytterligare nedgå, utan att tullmedlen för den närmaste framtiden komma att understiga de reducerade belopp, som i förestående tabell upptagas för 1923—1924, med 6.1 miljoner kronor för varje period om 4 månader, således med 18.3 miljoner kronor för helt år, så skulle man för bugetåret 1926—1927 kunna räkna med en inkomst av $146.6 - 18.3 = 128.3$ miljoner kronor.

Avkortningar och restitutioner för denna titel hava utgjort:

$\frac{1}{1} - \frac{30}{6}$ 1923	kronor 1,004,523
$\frac{1}{7}$ 1923— $\frac{30}{6}$ 1924	» 2,350,569
$\frac{1}{7}$ 1924— $\frac{30}{6}$ 1925	» 2,318,198.

Generaltullstyrelsen har i skrivelse till riksräkenskapsverket den 6 nästlidne månad under enahanda förutsättning i fråga om import samt med antagande av oförändrade tullsatsar beräknat uppbörden av tullmedel för budgetåret 1926—1927 till 125,000,000 kronor, varav mertull å arrak och rom cirka 800,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har — — — uppfört tullmedel med nämnda belopp, 125,000,000 kronor.»

Departementschefen har anfört:

»Tullmedlen äro i riksstaten för innevarande budgetår upptagna till 133 miljoner kronor. Härvid har hänsyn tagits till den minskning i tullinkomster, som blivit en följd av det under år 1925 avslutade handelsavtalet med Spanien.

Under de fem första månaderna av innevarande budgetår har tulluppbörden stannat vid ett belopp av 54.7 miljoner kronor mot 60.9 miljoner kronor för motsvarande månader av budgetåret 1924—1925. Minskningen torde vara en följd, förutom av nyssnämnda handelsavtal, av den betydande

nedgång i spannmålsimporten som på grund av den goda skörden inträtt i förhållande till år 1924.

I enlighet med generaltullstyrelsens förslag har riksräkenskapsverket under förutsättning av oförminskad import och oförändrade tullsatser beräknat tullmedlen för budgetåret 1926—1927 till 125 miljoner kronor. Denna beräkning synes mig vara väl låg. Den minskade spannmålsimporten torde hava utövat sin största verkan på den gångna delen av innevarande budgetår, vadan man för återstående del av budgetåret icke synes böra räkna med en motsvarande minskning i tulluppbörden. Hur innevarande års skörd kommer att ställa sig är givetvis ovisst. Skulle även detta år giva en god spannmålsskörd, lärer väl inkomsten av spannmålstullarna komma att utvisa ett skäligen lågt belopp, men å andra sidan torde den ökning i köpkraften som en god skörd är ägnad att medföra komma att i höjande riktning påverka tulluppbörden för åtskilliga konsumtionsartiklar. I det stora hela synes mig därför under förutsättning av oförändrade tullsatser för budgetåret 1926—1927 kunna beräknas en tulluppbörd av ungefär samma storlek som under budgetåret 1925—1926. Med utgångspunkt från de hittills under sistnämnda budgetår influtna tullmedlen synes man kunna för hela budgetåret räkna med ett belopp av lägst 130 miljoner kronor. Såsom jag förut anfört förutsätter jag emellertid en sänkning av kaffetullen från 50 till 30 öre per kilogram. Med hänsyn till den minskning uti eljest påräkneliga tullmedel som härav skulle följa har jag ansett tullmedlen för nästkommande budgetår böra upptagas till i runt tal 122 miljoner kronor.»

I fråga om den i statsverkspropositionen sålunda föreslagna nedsättningen av kaffetullen har riksdagen redan fattat beslut. Redogörelse för Kungl. Maj:ts förslag ävensom för bevillningsutskottets i anledning därav gjorda hemställan lämnas här nedan genom återgivande av vad chefen för finansdepartementet till det vid propositionen nr 227 fogade statsrådsprotokollet i ämnet anfört.

Statsverkspropositionen och prop. nr 227.

I statsverkspropositionen hava tullmedlen upptagits till 122,000,000 kronor.

I nyssnämnda proposition nr 227 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att — under förutsättning att riksdagen bifaller ej mindre bevillningsutskottets i betänkande den 14 maj 1926, nr 43, framställda förslag angående tullsatserna för kaffe än även Kungl. Maj:ts proposition samma dag, nr 224, angående vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa — med ändring av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag angående upptagande i riksstaten för budgetåret 1926—1927 av inkomsttiteln tullmedel, i nämnda riksstat uppföra ifrågakvarande inkomsttitel sålunda:

Tullmedel, *bevillning* kronor 128,000,000.
Till stöd härför har chefen för finansdepartementet anfört följande.

»Enligt numera verkställda beräkningar skulle tullmedlen, inklusive mertullen å arrak och rom, för budgetåret 1925—1926 komma att lämna en behållen inkomst av i det närmaste 128 miljoner kronor. Häri beräknas tullen å importerat socker ingå med omkring $2\frac{1}{4}$ miljoner kronor. Under förutsättning av i huvudsak oförändrade tullsatser och därest ingen mera betydande förändring i importen vore att förvänta, skulle man kunna för budgetåret 1926—1927 räkna med ungefär samma belopp i tullmedel som för innevarande budgetår. Hur 1926 års skörd kommer att utfalla är fortfarande ovisst, och den av skördeutfallet beroende spannmålsimporten är därför oberäknelig. Däremot är det redan nu visst, att man på grund av att sockerbetodlingen inom landet blivit för året i det närmaste inställd får räkna med en betydande stegring av sockerimporten. Hur stor denna import kan komma att bli är givetvis vanskligt att säkert bedöma. Verkställda beräkningar hava emellertid givit vid handen, att man för sockerimporten under budgetåret 1926—1927 skulle kunna räkna med ett tullbelopp av 8 å 9 miljoner kronor, d. v. s. omkring 6 miljoner kronor mera än för innevarande budgetår. Å andra sidan har man till följd av det föreslagna handelsavtalet med Tyskland att motse sänkta tullsatser å åtskilliga varor. De i avtalet medgivna tullsänkningarna, vartill förslag förelagts riksdagen i proposition denna dag, nr 224, beräknas motsvara ett sammanlagt tullbelopp av omkring 1.3 miljoner kronor. Härjämte torde någon inverkan på tulluppbörden i sänkande riktning bli en följd av riksdagens beslut om utförselbevis för råg och vete. Bortser man från den sänkning av tullen å kaffe, som av riksdagen kan komma att beslutas, skulle man på grund av nyssberörda omständigheter för budgetåret 1926—1927 kunna beräkna en tulluppbörd av omkring 132 miljoner kronor. Vad kaffetullen angår har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit en sänkning från 50 till 30 öre per kilogram. I betänkande den 14 maj 1926, nr 43, har emellertid bevillningsutskottet stannat vid att föreslå en sänkning till 40 öre per kilogram. Godkännes utskottets ifrågasvarande förslag, följer därav en minskning i tulluppbörden av omkring 4 miljoner kronor. Under angivna förutsättning bör inkomstiteln tullmedel kunna för budgetåret 1926—1927 upptagas till 128 miljoner kronor mot i statsverkspropositionen föreslagna 122 miljoner kronor.

Genom den sålunda ifrågasatta ändringen skulle å riksstatsförslagets inkomstsida uppkomma en ökning i förhållande till statsverkspropositionen av 6 miljoner kronor. Under förutsättning att någon mera betydande ändring av utgiftssidans totalbelopp icke blir resultatet av riksdagens budgetbehandling skulle på grund härav en motsvarande sänkning kunna vidtagas beträffande någon annan av de i statsverkspropositionen beräknade inkomstitlarna. I sitt förenämnda betänkande har bevillningsutskottet uttalat sig till förmån för en längre gående nedsättning av sockerskatten än Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit. För sådant ändamål torde emellertid icke komma att tagas i anspråk hela det belopp av 6 miljoner kronor,

varmed tullmedlen enligt det föregående skulle kunna uppräknas. Vad som ej åtgår till sänkning av sockerskatten bör efter min mening användas för nedbringande av det belopp, som för budgetens finansiering föreslagits att tagas i anspråk från kassafonden. Detta anser jag så mycket mera nödigt, som efter nu gjorda preliminära beräkningar angående budgetutfallet för 1925—1926 en mindre brist synes vara att motse i statsregleringen för nämnda budgetår. Något direkt förslag till riksdagen om bestämmande av visst belopp, som för budgeten skall tagas i anspråk från kassafonden, lärer emellertid icke kunna i förevarande sammanhang framställas, då beloppet är beroende av det slutresultat, som kan framgå ur riksdagens budgetbehandling vad utgiftssidan beträffar.»

Riksdagen har numera genom bifall till det av departementschefen omnämnda utskottsbetänkandet nr 43 beslutat sänkning av kaffetullen endast till 40 öre för kilogram. Den i propositionen nr 227 omnämnda propositionen nr 224 (se sid. 27) har på bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 46) numera av riksdagen bifallits.

Riksdagen.

Enligt utskottet från riksräkenskapsverket tillhandakomna uppgifter utvisar ifrågavarande inkomsttitel för år 1925 och första kvartalet 1926 följande ställning:

Utskottet.

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvartalet 1926
Influtet	kr. 67,338,025:53	67,560,372:26	134,898,397:79	31,320,551:93
Utgifter för inkomsttiteln »	1,121,919:73	1,349,745:58	2,471,665:31	1,476,545:43
Behållen inkomst	kr. 66,216,105:80	66,210,626:68	132,426,732:48	29,844,006:50

En från riksräkenskapsverket sedermera lämnad uppgift utvisar, att under april 1926 å ifrågavarande inkomsttitel influtit i behållen inkomst 10,485,789 kronor 1 öre.

Vid den beräkning av ifrågavarande inkomsttitel, som i propositionen nr 227 föreslagits, har hänsyn tagits dels till den ökning av sockerimporten, som kan förväntas till följd av att sockerbetodlingen inom landet blivit för året i det närmaste inställd, dels till den beslutade nedsättningen av kaffetullen, dels till de tullsänkningar, som, till följd av den mellan Sverige och Tyska riket avslutade handels- och sjöfartstraktaten, genom bifall till nyssnämnda proposition nr 224 beslutats, dels ock till beräknad minskning i inkomsten av spannmålstullarna till följd av de av riksdagen beslutade utförselbevisen för råg och vete.

De av innevarande riksdag i övrigt beslutade tullförändringarna, nämligen beträffande kalciummolybdat, zinkammoniumklorid och nickelammoniumsulfat (betänkande nr 3), motorvelocipeder (betänkande nr 5), oraffinerat socker (betänkande nr 7), konstgjorda hartser (betänkande nr 10),

vissa vid piano- och orgelfabrikationen använda halvfabrikat (betänkande nr 11), vissa slag av böcker (betänkande nr 12), vissa slag av gardiner (betänkande nr 13), kardbeslag (betänkande nr 14), vävnader av ull (betänkande nr 15), vissa arbeten av celluloid m. fl. konstgjorda ämnen (betänkande nr 16), skördegarn (betänkande nr 19), konstister (betänkande nr 21), vissa nya kemiskt-tekniska preparat (betänkande nr 27), fönsterglas (betänkande nr 29 och memorial nr 33), arbeten av aluminium och underreden till flygplan samt med gummiringar försedda hjul till sådana fordon (betänkande nr 30), cyanväte (betänkande nr 31), s. k. oäkta sardiner och s. k. rågummisulor samt gummiklackar och gummisulor av mjuk kautschuk (betänkande nr 49) samt superfosfat, kalksalpeter och karbid (betänkande nr 50), torde icke vara av den betydelse att desamma behöva tagas i betraktande vid beräkningen av inkomstiteln. Hänsyn synes därvid ej heller behöva tagas till de av innevarande riksdag beslutade ändringarna i tulltaxeförordningen (betänkandena nr 26, 28 och 30) och förordningen den 13 december 1912 angående tullrestitution i vissa fall vid återutförelse av utländsk vara (betänkande nr 18).

Vid övervägande av det förslag till beräkning av förevarande inkomstitel, som Kungl. Maj:t i propositionen nr 227 framlagt, har utskottet stannat vid att förorda bifall till detsamma.

Utskottet hemställer alltså,

att tullmedlen måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 128,000,000.

8:o.

Sockerskatten.

Riksräkenskapsverket.

Rörande denna inkomstitel har riksräkenskapsverket anfört följande:

»**Sockerskatt**, bevilling, är i riksstaterna för budgetåren 1924—1925 och 1925—1926 upptagen till 25,000,000 respektive 25,400,000 kronor.

Den behållna inkomsten har utgjort:

år 1921	kronor 25,113,690
» 1922	» 24,718,447
» 1923 ($\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$)	» 11,679,525
budgetåret 1923—1924	» 28,266,992
» 1924—1925	» 29,768,558.

I en från kontrollstyrelsen till riksräkenskapsverket överlämnad promemoria anføres: Den behållna inkomsten av sockerskatten utgjorde för budgetåret 1924—1925 29,768,557 kronor 95 öre. I statsverkspropositionen till 1925 års riksdag beräknades samma skatt till 28,000,000 kronor för budgetåret 1925—1926. På grund av riksdagens beslut rörande nedsättning av

sockerskatten från 16 öre till 14 öre är emellertid i riksstaten för sistnämnda budgetår sockerskatten upptagen till allenast 25,400,000 kronor.

Sockerkonsumtionen i landet, uttryckt i råsockervärde, har uppskattats till

år 1921	175	miljoner	kg.
» 1922	185	»	»
» 1923	199	»	»
» 1924	203	»	»
» 1925	205	»	»

Sistnämnda myckenhet motsvarar i raffinerat socker, utlämnat till fritt bruk, omkring 185 miljoner kilogram. Utgår man från en sockerkonsumtion av nuvarande omfattning, skulle inkomsten av sockerskatten alltså böra beräknas till inemot 26,000,000 kronor för budgetåret 1926—1927. Den omständigheten, att marknadspriset å socker sjunkit och synes utvisa tendens att ytterligare nedgå, bör berättiga till antagandet, att någon nedgång i sockerkonsumtionen icke torde vara att förvänta utan snarare motsatsen. För budgetåret 1926—1927 synes sockerskatten därför icke böra upptagas till lägre belopp än 26,000,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har — — — uppfört sockerskatten med sistnämnda belopp.»

Departementschefen har anfört följande:

»För sockerskatten, som i gällande riksstat upptagits till 25.4 miljoner kronor, har riksräkenskapsverket med utgångspunkt från en antagen konsumtion av omkring 185 miljoner kilogram raffinerat socker i sin förslagsberäkning upptagit ett belopp av 26 miljoner kronor. Från kontrollstyrelsen inhämtade ytterligare upplysningar i ämnet synas ock giva vid handen, att denna inkomstitel under förutsättning av oförändrade skattesatser skulle för budgetåret 1926—1927 komma att inbringa ungefär detta belopp.

Förut i dag har jag tillkännagivit min avsikt att föreslå en sänkning av sockerskatten från nuvarande 14 till 10 öre per kilogram. Med hänsyn till den minskning å ifrågavarande inkomstitel som härav skulle följa och under antagande av någon, om ock obetydlig, ökning i konsumtionen har jag i mitt förslag till inkomstberäkning för budgetåret 1926—1927 uppfört sockerskatten med ett belopp av i runt tal 19 miljoner kronor.»

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t beträffande sockerskatten föreslagit riksdagen besluta, att 21 § i förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker skall från och med den 1 juli 1926 hava följande ändrade lydelse:

21 §.

1. För socker, som utlämnas från sockerfabrik eller allmänt sockernederlag, skall med nedan angivna undantag erläggas skatt med 10 öre för varje kilogram.

Departements-
chefen.

Statsverks-
propositionen.

Skattens
belopp och
beskatt-
ningens om-
fattning.

Skatt erlägges icke för sådant socker, som, enligt av Kungl. Maj:ts meddelade föreskrifter, gjorts obrukbart till förtäring av människor (denaturerats) eller som, under iakttagande av föreskrifterna i 27 §, utlämnats för överförande till sockerfabrik eller allmänt sockernederlag eller för utförsel ur riket genom tullkammare under den kontroll och de villkor, som i tullstadgan bestämmas för utförsel av nederlagsgods.

2. För socker, som införes till riket, skall vid utlämnandet samtidigt med tull enligt tulltaxan till tullverket erläggas enahanda skatt av 10 öre för varje kilogram; dock må obeskattat socker från tullkammare överföras till sockerfabrik, allmänt sockernederlag eller annan tullkammare i den ordning, tullstadgan föreskriver för försändning av oförtullat gods från tullkammare till tullkammare, och med användande av förpassningsinlaga enligt av generaltullstyrelsen fastställt formulär.

För socker, som enligt 5 § i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor införes tullfritt, må jämväl frihet från sockerskatt åtnjutas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller beträffande skatt för infört socker vad i tullstadgan finnes föreskrivet rörande tullavgifter.

I anslutning härtill har sockerskatten i statsverkspropositionen upptagits till 19,000,000 kronor.

Motioner.

I anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framställda förslag om sänkning av sockerskatten hava väckts följande motioner, nämligen

dels de likalydande motionerna nr 56 i första kammaren av herrar *Pålsson* och *Elof Andersson* och nr 62 i andra kammaren av herr *Jönsson* i Revinge m. fl., i vilka hemställts, »att den av Kungl. Maj:ts föreslagna skattesänkningen med 4 öre per kilogram socker endast skall gälla för inhemskt sådant, producerat av vitbetor»;

dels de likalydande motionerna nr 57 i första kammaren av herr *von Geijer* m. fl. och nr 59 i andra kammaren av herr *Winkler* m. fl., i vilka hemställts, »att riksdagen måtte, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 1 i vad densamma avser ändring av 21 § i förordningen den 19 maj 1922 angående beskattning av socker, besluta, att nämnda paragraf skall från och med den 1 juli 1926 hava följande lydelse:

21 §.

1. För socker, som utlämnas från sockerfabrik eller allmänt sockernederlag, skall med nedan angivna undantag erläggas skatt med 10 öre för varje kilogram.

Skatt erlägges icke för sådant socker, som, enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter, gjorts obrukbart till förtäring av människor (denaturerats) eller som, under iakttagande av föreskrifterna i 27 §, utlämnats för överförande till sockerfabrik eller allmänt sockernederlag eller för utförsel ur riket genom tullkammare under den kontroll och de villkor, som i tullstadgan bestämmas för utförsel av nederlagsgods.

2. För socker, som införes till riket, skall vid utlämnandet samtidigt med tull enligt tulltaxan till tullverket erläggas enahanda skatt av 14 öre för varje kilogram; dock må obeskattat socker från tullkammare överföras till sockerfabrik, allmänt sockernederlag eller annan tullkammare i den ordning, tullstadgan föreskriver för försändning av oförtullat gods från tullkammare till tullkammare, och med användande av förpassningsinlaga enligt av generaltullstyrelsen fastställt formulär.

För socker, som enligt 5 § i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor införes tullfritt, må jämväl frihet från sockerskatt åtnjutas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller beträffande skatt för infört socker vad i tullstadgan finnes föreskrivet rörande tullavgifter;»

dels motionerna nr 131 i första kammaren av herr *Clemedtson* och nr 262 i andra kammaren av herr *Lilliecreutz*, i vilka hemställts, »att riksdagen, under förutsättning att riksdagen bifaller Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framställda förslag om sänkning av sockerskatten eller eljest beträffande nämnda skatt beslutar en sänkning, som avser även det socker, som införes till riket, måtte besluta motsvarande höjning av sockertullen att träda i kraft samtidigt med skattesänkningen»;

dels ock motionen nr 161 i andra kammaren av herr *Jansson* i Edsbäcken, i vilken hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att skatten å raffinerat socker skall utgå med åtta öre per kilogram».

På hemställan av bevillningsutskottet i dess betänkande nr 7 har riksdagen, i anledning av de likalydande motionerna I:56 av herrar *Pålsson* och *Elof Andersson* och II:62 av herr *Jönsson* i Revinge m. fl. samt de likalydande motionerna I:57 av herr *von Geijer* m. fl. och II:59 av herr *Winkler* m. fl., beslutat, att, oavsett den ståndpunkt riksdagen kan komma att intaga till frågan om sockerskattens höjd, skatten för socker, som framställts av inom landet odlade vitbetor, skall utgå efter enahanda skattesats som skatten för socker, som införes till riket.

På förslag av bevillningsutskottet i nyssnämnda betänkande har riksdagen vidare, med bifall till en av Kungl. Maj:t framlagd proposition nr 13, angående ändrad avfattning av rubrikerna 159 och 160 för oraffinerat socker i gällande tulltaxa, avslagit de likalydande motionerna I:131 av herr *Clemedtson* och II:262 av herr *Lilliecreutz*.

Utskottet.

Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat, utvisar ifrågasvarande inkomsttitel för år 1925 och första kvartalet 1926 följande ställning:

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 12,822,910: 68	14,222,136: 44	27,045,047: 12	6,863,512: 87
Utgifter för in-				
komsttiteln »	550: 89	455: 86	1,006: 75	457: 84
Behållen inkomst	kr. 12,822,359: 79	14,221,680: 58	27,044,040: 37	6,863,055: 03

Å denna inkomsttitel har, enligt vad från riksräkenskapsverket sedermera inhämtats, under april månad 1926 influtit i behållen inkomst 1,520,074 kronor 7 öre.

Ovan under punkten 7 har bevillningsutskottet erinrat, att riksdagen på förslag av utskottet i dess betänkande nr 43 beslutat en nedsättning av kaffetullen med 10 öre, under det att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagit en nedsättning med 20 öre. Härigenom har motsvarande minskning av tullmedlen kunnat reduceras från av Kungl. Maj:t beräknade 8 till 4 miljoner kronor. I sitt nyssnämnda, av riksdagen godkända betänkande anförde utskottet bland annat följande.

Utskottet hade ansett det tillfälle till skattesänkning, som för närvarande erbjöde sig, böra vad den indirekta beskattningen anginge i främsta rummet begagnas till att lätta den synnerligen höga skattebelastning på socker, som sockerskatten och sockertullen utgjorde. Utskottet hade därför ansett synnerligen önskvärt, att sockerskatten vid denna riksdag sänktes mera än Kungl. Maj:ts förslag innebure. Det vore nämligen enligt utskottets mening av största betydelse ur folknäringens synpunkt att befordra den ökade användning av det näringsrika sockret bland mindre bemedlade folklager, vilken otvivelaktigt under senare år ägt rum. Därtill komme ytterligare det skälet, att sockerskatten inom vårt beskattningssystem vore den enda accis, som träffade en nödvändig livsfrönödenhet, varför dess fullständiga avskaffande, i den mån detta kunde efter hand bliva möjligt, borde betraktas såsom synnerligen eftersträfvansvärt. I syfte att om möjligt bereda tillfälle till en längre gående nedsättning av sockerskatten än Kungl. Maj:t föreslagit hade utskottet sålunda ansett sig böra förorda en nedsättning av kaffetullen med allenast 10 öre för kilogram.

Fullföljande den sålunda av utskottet uttryckta och av riksdagen gillade tanken går utskottet nu att föreslå den ytterligare nedsättning av sockerskatten, som utskottet vid beräkningen av bevillningarna funnit kunna för nästkommande budgetår genomföras. I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t, såsom ovan nämnts, framlagt förslag om sänkning av sockerskatten från nuvarande 14 till 10 öre för kilogram, motsvarande en inkomstminskning å ifrågasvarande inkomsttitel av omkring 7 miljoner kronor. För egen del har utskottet nu funnit förutsättningar föreligga för en nedsättning av sockerskatten, i enlighet med vad herr Jansson i Edsbäcken i motionen nr 161 i andra kammaren hemställt, till 8 öre för kilogram, motsvarande en inkomstminskning av 3.5 miljoner kronor utöver nyss anförda 7 miljoner

kronor. Vid bifall härtill torde sockerskatten för nästkommande budgetår bära upptagas till 15,500,000 kronor.

De i anledning av Kungl. Maj:ts föreliggande förslag om sänkning av sockerskatten väckta likalydande motionerna I: 56 av herrar Pålsson och Elof Andersson och II: 62 av herr Jönsson i Revinge m. fl. samt de likalydande motionerna I: 57 av herr von Geijer m. fl. och II: 59 av herr Winkler m. fl. torde, sedan riksdagen på sätt ovan (sid. 33) nämnts bifallit bevillningsutskottets i dess betänkande nr 7 i fråga om sistnämnda motioner gjorda hemställan, icke föranleda någon riksdagens vidare åtgärd.

I en till utskottet ingiven skrift har Svenska sockerfabriksaktiebolaget gjort framställning om meddelande i samband med sockerskattens sänkning av en övergångsbestämmelse av innehåll att för socker, som under tiden 21—30 juni 1926 under statens kontroll försändes från sockerfabrikerna och ej utlämnades till mottagare före den 1 juli 1926, finge, under de villkor kontrollstyrelsen ägde bestämma, erläggas skatt efter den skattesats, som komme att tillämpas från och med sistnämnda dag, med åläggande för tillverkaren att bestrida härigenom uppkommande särskilda kontrollkostnader. Till stöd härför har bolaget anfört följande.

Det vore att förvänta, att sockerlagerna hos grossister och detaljister den 1 juli 1926 skulle vara uttömda, då handlandena under den senare delen av juni månad icke komme att uttaga sockerpartier, som kunde väntas bliva liggande i lager vid skattesänkningens ikraftträdande och sålunda drabbas av en prissänkning. I anledning därav finge bolaget för expedition i början av juli månad abnormt stora order, vilka med hänsyn till transporttiden icke kunde nå konsumenterna förrän förhållandevis sent under månaden (i Norrland först efter omkring tre veckor). Sockerbrist komme därigenom att inträda i vissa delar av landet. Utländskt socker å nederlag hos olika tullkammare i riket kunde emellertid redan den 1 juli med tillämpning av den lägre skatten expedieras och intoge därför en gynnad ställning i förhållande till svenskt socker.

I en av överdirektören i kontrollstyrelsen till finansdepartementet ingiven promemoria, av vilken utskottet erhållit tillfälle att taga del, har uttalats, att från styrelsens sida icke något vore att erinra mot en övergångsbestämmelse av den innebörd, bolaget ifrågasatt. För sin del har utskottet funnit sig bära på de av bolaget anförda skälen tillstyrka en dylik övergångsbestämmelse, varför utskottet i sin hemställan upptager förslag härom enligt den lydelse, som från kontrollstyrelsens sida förordats.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte — i anledning av ej mindre Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om sänkning av sockerskatten än även motionen II: 161 av herr Jansson i Edsbäcken samt med förklarande att de likalydande motionerna I: 56 av herrar Pålsson och

Elof Andersson och II:62 av herr Jönsson i Revinge m. fl. ävensom de likalydande motionerna I:57 av herr von Geijer m. fl. och II:59 av herr Winkler m. fl., i den mån desamma icke besvarats genom riksdagens beslut i anledning av bevillningsutskottets hemställan i punkten 1) av dess betänkande nr 7, icke skola föranleda någon riksdagens åtgärd — antaga följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 21 § i förordningen den 19 maj 1922 (nr 210) angående beskattning av socker.

Häri genom förordnas, att 21 § i förordningen den 19 maj 1922 angående beskattning av socker skall hava följande ändrade lydelse:

21 §.

Skattens
belopp och
beskatt-
ningens om-
fattning.

1. För socker, som utlämnas från sockerfabrik eller allmänt sockernederlag, skall med nedan angivna undantag erläggas skatt med 8 öre för varje kilogram.

Skatt erlægges icke för sådant socker, som, enligt av Kungl. Maj:t meddelade föreskrifter, gjorts obrukbart till förtäring av människor (denaturerats) eller som, under iakttagande av föreskrifterna i 27 §, utlämnats för överförande till sockerfabrik eller allmänt sockernederlag eller för utförsel ur riket genom tullkammare under den kontroll och de villkor, som i tullstadgan bestämmas för utförsel av nederlagsgods.

2. För socker, som införes till riket, skall vid utlämnandet samtidigt med tull enligt tulltaxan till tullverket erläggas enahanda skatt av 8 öre för varje kilogram; dock må obeskattat socker från tullkammare överföras till sockerfabrik, allmänt sockernederlag eller annan tullkammare i den ordning, tullstadgan föreskriver för försändning av oförtullat gods från tullkammare till tullkammare, och med användande av förpassningsinlaga enligt av generaltullstyrelsen fastställt formulär.

För socker, som enligt 5 § i förordningen den 9 juni 1911 med tulltaxa för inkommande varor införes tullfritt, må jämväl frihet från sockerskatt åtnjutas.

Om betalningsanstånd, ställande av säkerhet samt

påföljd för fördröjd eller utebliven betalning gäller beträffande skatt för infört socker vad i tullstadgan finnes föreskrivet rörande tullavgifter.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1926.

För socker, som under tiden 21—30 juni 1926 under statens kontroll försändes från sockerfabrik och ej utlämnas till mottagaren före den 1 juli 1926, må, under de villkor kontrollstyrelsen äger bestämma, skatt erläggas efter den skattesats, som gäller från och med sistnämnda dag. Det åligger tillverkare vid sockerfabrik att bestrida härigenom uppkommande särskilda kontrollkostnader.

B) att sockerskatten måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 15,500,000.

9:o.

Tobaksskatt.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

»**Tobaksskatt**, bevillning. Statens utnyttjande av tobaken som inkomst-källa skedde före den 1 juli 1924 *dels* i form av en ordinarie tobaksskatt, beräknad i vissa procent av försäljningspriset, *dels* genom en särskild skatt å tobaksvaror, beräknad efter stycketal eller vikt och *dels* genom licens- och tullavgifter å importerad tobak. Härtill kommer dessutom utdelning å staten tillhöriga aktier i Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet.

Genom nådiga förordningen den 20 juni 1924 (nr 245), som trädde i kraft den 1 juli samma år, hava vissa ändringar i tobaksbeskattningen genomförts.

Den ändrade tobaksbeskattningen innebär i sina huvuddrag, *att* de förutvarande tullavgifterna å såväl råtabak som färdiga tobaksvaror överförts till en efter stycketal respektive vikt utgående skatt, i samband varmed till skydd för den svenska tobaksodlingen monopolets utövare berättigas att tillgodoföra sig ett mot råtabakstullen svarande belopp för varje inköpt kilogram av svensk tobak, *att* den ordinarie och särskilda skatten sammanlagits till en efter värdet utgående procentuell skatt, *att* med bibehållande i övrigt av ungefär den förutvarande sammanlagda skattebelastningen å tobak och tobaksvaror, 3 procent av monopolbolagets totalomsättning överförts från vinst till skatt, i samband varmed den i licensavgiften ingående andelen till monopolbolaget, som tidigare utgått med 18 procent av pris-kurantpriset, begränsats till högst 14 procent av samma pris, *att* skattesatserna de olika varuslagen emellan så avvägs, att med utgångspunkt från

Riksräken-
skapsverket.

den förutvarande skattebelastningen den beslutade överföringen av vinst till skatt i huvudsak drabbar röktobak, som förut varit lågt beskattad och som visat den ojämförligt kraftigaste omsättningen, samt därefter i fallande skala snus, cigarretter, tuggtobak och cigarrer, samt att den sedan år 1922 införda merbelastning, som utöver tullen åvilat de importerade varorna, bibehålles, ehuru med någon jämkning nedåt.

I riksstaten för budgetåren 1924—1925 och 1925—1926 är tobaksskatten upptagen till 50,000,000 kronor. Den behållna inkomsten under budgetåret 1924—1925 utgjorde 51,068,383 kronor.

Enligt från Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet erhållen uppgift hava följande skattebelopp inlevererats eller komma att inlevereras under månaderna januari—november innevarande år:

M å n a d	Tobaksskatt för försålda tobaksvaror av egen tillverkning	Tobaksskatt för försålda tobaksvaror av egen import	Tobaksskatt för tobakshandlares import av färdiga tobaksvaror	Summa
	kronor	kronor	kronor	kronor
Januari	4,238,300 48	7,676 92	672,660 31	4,918,637 71
Februari	3,497,047 25	1,726 63	566,165 59	4,064,939 41
Mars	2,882,206 30	2,542 75	571,818 02	3,456,567 07
April	3,954,946 04	1,968 43	534,443 41	4,491,357 88
Maj	3,855,443 45	3,135 48	512,976 40	4,371,555 33
Juni	3,805,834 83	1,142 48	520,889 96	4,327,867 27
Juli	4,014,776 84	1,010 22	496,278 72	4,512,065 78
Augusti	4,161,602 05	915 66	607,591 40	4,770,109 11
September	3,870,122 79	1,100 33	529,395 55	4,400,618 67
Oktober	3,887,159 56	2,402 67	625,079 44	4,514,641 67
November	3,769,461 42	1,829 77	655,385 61	4,426,676 80
Summa	41,936,901 01	25,451 34	6,292,684 85	48,255,036 70

Häremot svarar för helt år ett skattebelopp av cirka 52,640,000 kronor.

I bevillningsutskottets betänkande nr 45 till 1925 års riksdag anföres befärfande tobaksskatten bland annat följande:

'Enligt punkt 5 av den år 1924 av Kungl. Maj:t å statens vägnar enligt riksdagens bemyndigande (proposition nr 192 och riksdagens skrivelse nr 150 år 1924) träffade tilläggsöverenskommelsen till det mellan staten samt aktiebolaget svenska tobaksmonopolet den 12 februari 1915 upprättade kontraktet angående utövande av svenska statens tobaksmonopol åligger det bolaget, att vid fastställandet av tobaksvaras priskurantpris, varom förmäles i § 7 av huvudkontraktet, så avväga den del av belastningen å varan, som avser att lämna vinst å rörelsen, att vinsten därvid icke beräknas högre än som är erforderligt för beredande åt bolaget av skälig inkomst å rörelsen.

De prissänkningar å olika tobaksvaror, som av bolaget till följd av nämnda bestämmelse vidtagits eller kunna komma att vidtagas, måste, då tobaksskatten till en del utgår i procent av priskurantpriset, medföra en minskning av statens inkomster av tobaksskatten, under förutsättning att konsumtionen ej väsentligen ökas. Det har synts utskottet angeläget att, därest en sådan minskning framträder, Kungl. Maj:t redan vid början av nästkommande års riksdag framlägger sådant förslag om höjning av skattesatserna för tobak, som kan erfordras för att inkomsten av tobaksskatten för budgetåret 1925—1926 skall komma att uppgå till minst 50 miljoner kronor.'

Genom nådig skrivelse den 6 juni 1925 har Eders Kungl. Maj:t anmodat styrelsen för Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet bland annat att med beaktande av vad bevillningsutskottet anfört verkställa utredning rörande lämpligaste sättet för åstadkommande av den överföring från vinst till skatt, som, i den mån prissänkning anses ej böra ifrågakomma, kan bliva erforderlig till följd av bestämmelsen i punkt 5 i den år 1924 träffade tilläggsöverenskommelsen till det mellan staten och Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet den 12 februari 1915 upprättade kontraktet angående utövande av statens tobaksmonopol.

Med anledning härav har monopolbolagets styrelse i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 25 sistlidne septem-ber anfört följande:

»Vid den utredning, styrelsen verkställt, har styrelsen undersökt, huruvida det vore möjligt att till ytterligare förenkling av tobaksbeskattningen överföra stycke-, respektive viktskatten till värdeskatt. Då den nu gällande styckeskatten bestämdes, anfördes till stöd för densamma följande å sid. 58 i Kungl. Maj:ts proposition nr 192 till 1924 års riksdag: 'Att låta jämväl den från tull överflyttade skatten utgå efter värde har däremot ansetts icke böra ifrågakomma. Likaväl som en alltför hård styckebelastning kan verka rent prohibitivt ifråga om de billigare tobaksvarorna, kan en uteslutande efter värde lagd procentuell beskattning lätt nog, då allt för höga procentsatser komma till tillämpning, medföra samma verkan ifråga om varor i högre prislägen. Härtill kommer det statsfinansiella skälet, att statsinkomsterna vid hastiga förändringar i prisförhållandena med lätthet kunna ofördelaktigt påverkas av en proportionell skatt. Den mot tull svarende och huvudsakligen som skydd för den inhemska tillverkningen tjänande stycke-, respektive viktbelastningen verkar i båda dessa hänseenden utjämnande.'

Såvitt styrelsen kan finna, äga dessa skäl alltjämt full giltighet. På yrkande av styrelsen kom även den sedan år 1922 införda merbelastning, som utöver tullen åvilar de importerade tobaksvarorna, att delvis utgå såsom stycke-, respektive viktskatt. På sätt framgår av styrelsens å sid. 65 och 66 i berörda proposition återgivna uttalanden hade denna form av beskattning särskild betydelse för beredande av nödigt skydd åt tobaksmonopolets standardmärken gentemot importen. Erfarenheten har styrkt styrelsen i dess då hävdade uppfattning, och styrelsen anser sig därför icke kunna föreslå ett överförande av stycke-, respektive viktskatt till värdeskatt. Den förenkling, som genom en dylik överföring skulle vinnas, lär icke heller enligt styrelsens mening kunna tillmätas någon nämnvärd betydelse.

Vad härefter angår frågan om att överföra tobaksmonopolets andel av licensavgiften till skatt finnes rörande licensavgiften i 22 § tobaksmonopolförordningen bland annat följande stadgande:

'2 mom. För tobaksvara, importerad till tullinlandet enligt denna paragraf, skall erläggas en licensavgift, som utgöres av den å varan enligt 18 § belöpande skatt ävensom av ett belopp, motsvarande vad mono- polets utövare för täckande av sina omkostnader samt vinst pålägger tobaksvara med samma priskurantpris eller i fall, som avses i fjärde stycket av detta moment, med samma värde. Nämda belopp må ej överstiga 14 procent av varans priskurantpris eller värde.

Till omkostnader hänföras i detta hänseende alla utgifter, som mono- polets utövare i och för rörelsen får vidkännas med undantag beträffande egna fabrikat av råmaterialets värde och arbetslöner och beträffande im- porterad vara av inköpspris, frakt och tull.

Licensavgiftens belopp uträknas av monopolets utövare efter framställning av importör i den ordning, som av Kungl. Maj:t bestämmes. Licensavgiften beräknas efter de grunder, som gälla den dag, då framställningen göres. Anser importör, att licensavgiften beräknats för hög, äge han att hos Kungl. Maj:t begära fastställande av avgift.

Av dessa stadganden framgår, att monopolets utövare genom sin andel i licensavgiften skall vara i ekonomiskt hänseende oberoende av om konsumtionen inriktar sig på inom riket tillverkade tobaksvaror eller å importerade tobaksvaror. Stadgandet kan härutinnan sägas giva uttryck åt en av de grundläggande principerna för det nuvarande tobaksmonopolet. Om ett överförande av monopolets andel i licensavgiften till skatt sålunda skulle innebära ett brytande av denna grundläggande princip, komme för visso en dylik överföring även att medföra andra icke önskvärda konsekvenser. Det är ju att märka, att enligt nu gällande stadgande licensavgiften automatiskt skall förändras i samma mån, som monopolets utövare förändrar sin omkostnads- och vinstprocent. Om nu licensavgiften fixerades såsom skatt, kan man därför med säkerhet förvänta, att importörerna under hänvisning till denna licensavgiftens förutvarande karaktär skulle, så snart monopolets utövare förmenades hava sänkt sin omkostnads- och vinstprocent, göra framställning hos statsmakterna om motsvarande ändring i skattesatserna å importerade tobaksvaror, vilket onekligen icke kan anses vara någon lämplig anordning.

Styrelsen anser sig därför icke kunna tillstyrka ett överförande av monopolets andel i licensavgiften till skatt i vidare mån än som framgår av vad styrelsen här nedan föreslår, därvid styrelsen utgått ifrån att den ifrågasatta överföringen från vinst till skatt skall äga rum icke blott beträffande vinsten å tobaksmonopolets egna varor utan även för den vinst tobaksmonopolet åtnjuter genom sin andel i licensavgiften.

Vidkommande härefter frågan om överförande av vinst till skatt framhålls å sid. 58 i ovannämnda proposition, att den inkomst utöver skälig ränta å aktiekapitalet, som staten vill erhålla ur tobakshanteringen, torde för framtiden böra uttagas i form av skatt. Vinstmarginalens storlek borde med andra ord minskas, och från vinst till skatt överföras så mycket, att vinsten beräknades icke komma att överstiga skälig inkomst å rörelsen. En omläggning i nu angiven riktning kunde emellertid svårigen verkställas annat än successivt. I propositionen föreslogs, och detta blev sedermera riksdagens beslut, att ungefär 3 procent å totalomsättningen skulle omedelbart överföras från vinst till skatt.

Det är således ett fullföljande av de i propositionen lämnade, av riksdagen godkända riktlinjerna, då en undersökning verkställes, huru mycket som för närvarande lämpligen kan överföras från vinst till skatt. Styrelsen har vid denna undersökning med hänsyn tagen till de vidtagna prissänkningarna räknat med en årlig omsättningssumma å tobaksmonopolets egen försäljning av cirka 110,000,000 kronor och å de av handlandena importerade tobaksvarorna av cirka 16,000,000 kronor. Av den vinst, som för tobaksmonopolet härå uppstår, synes det styrelsen lämpligt, att 4 procent å priskurantpriset överföras till skatt. För alla varuslag skulle sålunda värdeskatten ökas med 4 procent. Detta skulle ifråga om tobaksmonopolets försäljning medföra en skatteökning respektive vinstminskning av cirka 4,500,000 kronor och ifråga om importvarorna av cirka 650,000 kronor. Denna överföring från vinst till skatt innebär, att tobaksmonopolets andel av licensavgiften automatiskt bör nedsättas från 14 till 10

procent, och det kan ifrågasättas, om icke samtidigt härmed den i författningen intagna maximisatsen 14 procent bör bestämmas till 10 procent.

Den totala årliga skatteinkomsten från tobaksmonopolet torde då kunna beräknas bliva cirka 55,000,000 kronor.

Då det knappast lärer vara möjligt att avväga prissättningen så, att vinsten å rörelsen skulle komma att noggrant motsvara 7 procents utdelning å preferensaktiekapitalet och 13 procent å stamaktiekapitalet, vilket ju är den utdelning, som anses böra eftersträvas, får styrelsen slutligen framhålla, att det vore synnerligen lämpligt, om tobaksmonopolet kunde beredas möjlighet att göra erforderliga avsättningar för nödig reglering av den utdelningsbara vinsten, för vilken åtgärds vidtagande det emellertid torde erfordras vissa ändringar i det med staten träffade kontraktet och i bolagsordningen.»

Riksräkenskapsverket, som icke funnit anledning till erinran mot vad av styrelsen för Aktiebolaget Svenska Tobaksmonopolet sålunda anförts, har i enlighet med styrelsens uppskattning i skrivelse till riksräkenskapsverket den 12 nästlidne november — — — uppfört tobaksskatten med 55,000,000 kronor.»

I fråga om tobaksskatten har departementschefen anfört följande:

*Departements-
chefen.*

»*Tobaksskatten*, som i riksstaten för budgetåret 1925—1926 är uppförd med 50 miljoner kronor, har av riksräkenskapsverket i dess förslagsberäkning med hänsyn till en föreslagen omläggning av tobaksbeskattningen i syfte att av vinsten överföra en del till skatt upptagits till ett med 5 miljoner kronor förhöjt belopp.

Med det förslag till vissa ändringar i förordningen den 15 december 1914 (nr 436) angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket som Kungl. Maj:t förut i dag beslutat framlägga för riksdagen skulle enligt verkställda beräkningar kunna av tobaksskatten påräknas en inkomst av omkring 55.5 miljoner kronor för helt budgetår. Då givetvis någon osäkerhet vidlåder denna beräkning, har jag ansett beloppet böra avrundas nedåt; och har jag sålunda i mitt förslag till inkomstberäkning upptagit tobaksskatten till 55 miljoner kronor.»

Inkomsttiteln tobaksskatt har följaktligen i statsverkspropositionen upptagits till 55,000,000 kronor.

*Statsverks-
propositionen.*

Såsom departementschefen antytt i sitt ovan intagna yttrande har Kungl. Maj:t med en den 7 januari 1926 dagtecknad proposition, nr 36, framlagt förslag om höjning av värdeskatten å alla varuslag av tobak med 4 procent samt om sänkning av maximum för den monopolbolaget tillkommande andelen av licensavgiften vid tobakshandlarnas import från 14 till 10 procent av varans priskurantpris eller värde.

Prop. nr 36.

I enlighet med bevillningsutskottets i betänkande nr 6 gjorda hemställan har riksdagen antagit Kungl. Maj:ts nyssnämnda förslag.

Beträffande nettointkomsten å tobaksskatten har utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat följande uppgifter:

Utskottet.

Tobaksskatt ... kr. 1:a halvåret 1925 2:a halvåret 1925 1925, hela året 1:a kvart. 1926
 29,459,184: 47 22,612,810: 43 52,071,994: 90 11,933,113: 73

» » April 1926
 3,607,946: 39.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att tobaksskatten måtte för budgetåret 1926—1927
 beräknas till..... kronor 55,000,000.

10:o.

Brännvinstillverkningskatt.

Riksräken-
 skapsverket.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

»**Brännvinstillverkningskatt**, bevilling, är i riksstaterna för nedan-
 nämnda år uppförd med följande belopp:

år 1920	kronor	8,000,000
» 1921	»	15,000,000
» 1922	»	17,000,000
» 1923 ($\frac{1}{1}-\frac{30}{6}$)	»	6,000,000
budgetåret 1923—1924	»	13,000,000
» 1924—1925	»	14,000,000.

Den behållna inkomsten har utgjort:

år 1920	kronor	17,739,919
» 1921	»	12,702,868
» 1922	»	13,668,520
» 1923 ($\frac{1}{1}-\frac{30}{6}$)	»	4,732,922
budgetåret 1923—1924	»	14,461,210
» 1924—1925	»	15,076,320.

I riksstaten för innevarande budgetår har ifrågavarande inkomstitel
 uppförts med 14,500,000 kronor.

Kontrollstyrelsen har i skrivelse till finansdepartementet den 2 sistlidne
 oktober funnit sig böra för nästkommande budgetår beräkna inkomsterna
 under ifrågavarande titel till 15,000,000 kronor. Med hänsyn till utfallet
 för senaste budgetår har riksräkenskapsverket icke något att invända mot
 en sådan höjning.

Riksräkenskapsverket har fördenskull — — upptagit brännvinstill-
 verkningskatten med 15,000,000 kronor.»

Departements-
 chefen.

Departementschefen har, efter erinran om kontrollstyrelsens och riksräken-
 skapsverkets beräkningar beträffande brännvinstillverkningskatten, anfört
 följande:

»Emellertid har kontrollstyrelsen i skrivelse den 20 november 1925 med
 förslag till ny brännvinstillverkningsförordning m. m. föreslagit en omlägg-
 ning av brännvinstillverkningskattens upptagande. I samband med denna om-
 läggning skulle viss förskjutning i inbetalandet av tillverkningskatten komma
 att äga rum under övergångsåret och därvid medföra en tillfällig ökning i

inkomsten. Under förutsättning att omläggningen kommer till stånd från och med den 1 oktober 1926, har kontrollstyrelsen ansett brännvinstillverkningskatten böra för budgetåret 1926—1927 höjas med omkring 2 miljoner kronor till 17 miljoner kronor. Då jag har för avsikt att senare för Kungl. Maj:t framlägga berörda förslag till ny brännvinstillverkningsförordning i syfte att proposition i ämnet må avlätas till innevarande års riksdag, har jag i mitt förslag till inkomstberäkning upptagit brännvinstillverkningskatten med 17 miljoner kronor.»

Med sistnämnda belopp, 17,000,000 kronor, har sålunda brännvinstillverkningskatten upptagits i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Statsverkspropositionen.

Såsom departementschefen i sitt ovan återgivna anförande antytt har Kungl. Maj:t i proposition den 19 mars 1926, nr 217, för riksdagen framlagt förslag till ny brännvinstillverkningsförordning m. m. Riksdagen har numera, sedan bevillningsutskottet i betänkande nr 44 avgivit yttrande angående propositionen, antagit de med propositionen framlagda författningsförslagen, dock med ett par smärre ändringar i fråga om Kungl. Maj:ts förslag till förordning angående tillverkning och beskattning av brännvin. De av riksdagen sålunda antagna författningarna skola träda i kraft den 1 oktober 1926.

Prop. nr 217.

Beträffande brännvinstillverkningskatten för år 1925 och första kvartalet 1926 har utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat följande uppgifter:

Utskottet.

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 5,756,768: 46	11,338,632: 27	17,095,400: 73	2,447,910: 66
Utgifter för inkomstiteln »	1,467,317: 60	1,070,476: 33	2,537,793: 93	486,875: 70
Behållen inkomst	kr. 4,289,450: 86	10,268,155: 94	14,557,606: 80	1,961,034: 96.

Å förevarande inkomstitel har, enligt vad från riksräkenskapsverket sedermera inhämtats, under april månad 1926 i behållen inkomst influtit 347,499 kronor 94 öre.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att brännvinstillverkningskatten måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 17,000,000.

11:o.

Rusdrycksförsäljningsmedel.

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

»**Rusdrycksförsäljningsmedel**, bevillning. Å denna titel, som är avsedd att upptaga rusdrycksbolagens vinstmedel för föregående kalenderår, hava till statsverket influtit i behållen inkomst under nedanstående år följande belopp:

år 1920	kronor	28,840,599
» 1921	»	37,383,097
» 1922	»	21,128,374
» 1923 ($\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$)	»	13,074,778
budgetåret 1923—1924	»	14,501,517
» 1924—1925	»	17,343,578.

I en från kontrollstyrelsen erhållen promemoria anföres rörande denna skatt:

'Nämnda medel äro i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagna till 14.0 miljoner kronor. Statsverkets behållna inkomst av samma medel under budgetåret 1924—1925 var 17.3 miljoner kronor, varav 0.3 miljoner kronor överskottsmedel från pris- och inköpsnämnden. Av tillgängliga statistiska uppgifter att döma torde för innevarande budgetår vinstmedlen med en eller annan miljon kronor komma att överstiga beräknat belopp eller 14 miljoner kronor. I samtliga de hänseenden, där jämförelse kunnat anställas mellan det ekonomiska resultatet av systembolagens verksamhet under första halvåret 1925 och samma resultat under motsvarande tid år 1924, visa sig nämligen siffrorna nära sammanfalla och jämväl det fåtal siffror, som finnas för tredje kvartalet, antyda ensartade förhållanden under de båda jämförelseåren. Enär, såvitt nu kan bedömas, under nästkommande försäljningsår eller år 1926 sådana förhållanden icke kunna väntas komma att inträffa, att systembolagens ekonomiska avkastning i väsentligare grad skulle därav påverkas, torde rusdrycksförsäljningsmedlen kunna beräknas inflyta med minst 15.0 miljoner kronor under budgetåret 1926—1927.'

Riksräkenskapsverket finner, med hänsyn till den i promemorian anförda motiveringen, den därpå grundade beräkningen präglad av väl stor försiktighet och har — — — uppfört rusdrycksförsäljningsmedlen med ett till 16,000,000 kronor förhöjt belopp.»

Statsverkspropositionen.

Med enahanda belopp, 16,000,000 kronor, är inkomstiteln upptagen i statsverkspropositionens förslag till riksstat.

Utskottet.

Från riksräkenskapsverket har utskottet inhämtat, att å förevarande inkomstitel influtit i behållen inkomst:

1:a halvåret 1925	kronor	17,029,401: 45
2:a » »	»	1: 25
Hela året »	kronor	17,029,402: 70
1:a kvart. 1926	»	50,632: 34.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att rusdrycksförsäljningsmedlen måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 16,000,000.

12:o.

Omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker.

Härom har riksräkenskapsverket anfört följande:

Riksräken-
skapsverket.

»**Omsättningsskatt och utskänkningskatt å spritdrycker**, bevillning, lämnade i behållen inkomst:

år 1921	kronor	46,335,932
» 1922	»	55,995,723
» 1923 ($\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$)	»	27,460,003
budgetåret 1923—1924	»	39,533,490
» 1924—1925	»	38,000,477.

Omsättningsskatten utgår för närvarande med 50 procent av det belopp för vilket detaljhandelsbolagen inköpa spritdrycker; dock att skatten för renat egentligt brännvin med högst 40 procent alkoholhalt samt för sprit skall, då drycken i buteljerat skick inköpes hos partihandelsbolag, utgå efter det pris, drycken skulle hava betingat vid inköp å fat. Utskänkningskatten utgår med 2 kronor för liter egentligt brännvin och 4 kronor för liter av andra spritdrycker. För renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt utgår emellertid icke utskänkningskatt.

Genom kungl. förordning den 6 juni 1925 (nr 164) skola dessa bestämmelser äga tillämpning till och med juni månad 1926.

I riksstaten för innevarande budgetår är omsättnings- och utskänkningskatten upptagen till 38,000,000 kronor. Enligt uppgift från kontrollstyrelsen torde med all sannolikhet det beräknade beloppet komma att inflyta, då under tiden juli—september 1925 influtit 9,600,000 kronor (d. v. s. på $\frac{1}{4}$ år 25.3 procent av det för hela budgetåret beräknade beloppet) och spritdryckskonsumtionen under den härå belöpande tiden normalt brukar utgöra $\frac{1}{4}$ av årsförsäljningen. Enär skäl icke finnes att antaga, att vare sig spritdryckskonsumtionen eller spritdrycksprisen under budgetåret 1926—1927 komma att undergå större förändringar, torde, under förutsättning av oförändrade skattesatser, omsättnings- och utskänkningskatt kunna för budgetåret 1926—1927 beräknas till samma belopp som i riksstaten för innevarande budgetår eller 38,000,000 kronor, med vilket belopp riksräkenskapsverket — — — upptagit skatten ifråga.»

I statsverkspropositionens riksstatsförslag har omsättnings- och utskänkningskatten upptagits med enahanda belopp, 38,000,000 kronor.

Statsverks-
propositionen.

I ovannämnda proposition nr 227 har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 14 maj 1926, bland annat föreslagit riksdagen att antaga följande *Prop. nr 227.*

Förslag

till

förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker.¹

Härigenom förordnas, att förordningen den 8 juni 1923 angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker med däri genom förordningen den 20 juni 1924 (nr 228) gjorda ändringar skall äga fortsatt tillämpning intill utgången av juni månad år 1927, dock att 2 § i förordningen skall från och med den 1 juli 1926 i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

2 §.

Omsättningsskatten upptages vid detaljhandelsbolagens inköp av spritdrycker och utgår med 50 procent av det belopp, som, skatten oberäknad, betingas vid inköp av dryckerna i buteljerat skick.

Detaljhandelsbolagen — — — omsättningsskatten.

¹ Jfr 1925: 164.

Departements-
chefen ^{14/5}
1926.

Till det vid propositionen nr 227 fogade statsrådsprotokollet har föredragande departementschefen till en början anfört följande.

»Från och med den 1 juli 1920 har för omsättning och utskänkning av spritdrycker upptagits en särskild skatt, omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker. Omsättningsskatten har utgått i förhållande till dryckernas värde, varemot utskänkningskatten utgjorts med visst belopp för liter. En sammanfattning av de tid efter annan för omsättnings- och utskänkningskatten gällande skattesatserna utvisar följande:

Författning S. F. S.	Skattesatser		Giltighetstid för skattesatserna
	Omsättnings- skatt	Utskänknings- skatt	
1920: 330	25 %	2 kr.	¹ / ₇ 1920— ³⁰ / ₆ 1921
1921: 325	50 %	4 kr.	¹ / ₇ 1921— ³⁰ / ₆ 1922
1922: 249	65 %	4 kr.	¹ / ₇ 1922— ³⁰ / ₆ 1923
1923: 155; 1924: 228; 1925: 164	² 50 %	³ 0—2—4 kr.	¹ / ₇ 1923— ³⁰ / ₆ 1926

² Omsättningsskatten för renat egentligt brännvin med högst 40 procent alkoholhalt samt för sprit utgår efter det pris, drycken skulle betingat vid inköp å fat. — ³ Renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt är fritt från utskänkningskatt; för annat egentligt brännvin utgör utskänkningskatten 2 kronor för liter och för övriga spritdrycker 4 kronor för liter.

Omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker har för vederbörande budgetperioder beräknats till och influtit med följande belopp:

B u d g e t p e r i o d	B e r ä k n a t kronor	I n f l u t i t kronor
1920	20,000,000	17,349,748.41
1921	47,000,000	46,335,932.33
1922	67,000,000	55,995,722.62
1923 ¹ / ₂ — ³⁰ / ₆	35,000,000	27,460,003.16
1923—1924	43,700,000	39,533,489.98
1924—1925	38,000,000	38,000,476.69
1925—1926	38,000,000	.

För innevarande budgetår beräknas skatten komma att inflyta med i det allra närmaste 38 miljoner kronor.

Gällande bestämmelser angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker innefattas i förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) med däri genom förordningen den 20 juni 1924 (nr 228) gjorda ändringar. Jämlikt förordningen den 6 juni 1925 (nr 164) äga dessa bestämmelser giltighet till och med den 30 juni 1926.

Enligt nämnda bestämmelser upptages *omsättningsskatt* för spritdrycker vid detaljhandelsbolagens inköp av dylika drycker och utgår med 50 procent av det belopp, som dryckerna, skatten oberäknad, betinga i inköp; dock att skatten för renat egentligt brännvin med högst 40 procent alkoholhalt samt för sprit skall, då drycken i buteljerat skick inköpes hos partihandelsbolag, utgå efter det pris, drycken skulle hava betingat vid inköp å fat. För spritdrycker, vilka utskänkas, upptages *utskänkningsskatt* med 2 kronor för liter egentligt brännvin och 4 kronor för liter av andra spritdrycker; utskänkningsskatt utgår dock icke för renat egentligt brännvin av högst 40 procent alkoholhalt.

I det med statsverkspropositionen till innevarande års riksdag framlagda förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 har bland inkomsterna uppförts omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker med ett belopp av 38 miljoner kronor. Sedan det kommit till min kännedom, att aktiebolaget Vin- och spritcentralen beslutat vidtaga sänkningar av partihandelspriset å vissa spritdrycker, anmodade jag i skrivelse den 5 maj 1926 kontrollstyrelsen att skyndsammast till mig inkomma med yttrande i fråga om de ändringar i gällande förordning angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, vilka — under förutsättning att omförmälda lägre prissättning tillämpades under budgetåret 1926—1927 — lämpligen borde äga rum, därest genom omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker skulle under nämnda budgetår tillföras statsverket ett belopp av omkring 38 miljoner kronor.»

Efter att därefter hava redogjort för det av kontrollstyrelsen avgivna yttrandet har departementschefen vidare för egen del anfört följande.

»Då jag anser, att under budgetåret 1926—1927 för statsregleringen behöves uttagas ett belopp av omkring 38 miljoner kronor i omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, finner jag mig böra förorda sådana förändringar av gällande bestämmelser med avseende å nämnda skatt, att detta belopp kan beräknas komma att inflyta även sedan de av aktiebolaget Vin- och spritcentralen beslutade prissänkningarna genomförts.

Såsom framgår av kontrollstyrelsens yttrande, anser styrelsen den på grund av prissänkningarna väntade minskningen i förevarande inkomsttitel böra motvägas på det sätt, att omsättningsskatten för renat egentligt brännvin med högst 40 procent alkoholhalt samt för sprit beräknas efter varans pris vid inköp i buteljerat skiek i stället för, såsom nu är fallet, efter varans pris vid inköp på fat. Därvid har kontrollstyrelsen erinrat om den ändring i grunderna för beräkningen av omsättningsskatten å nämnda slag av spritdrycker, som genomfördes från och med den 1 juli 1923 (se prop. nr 232 år 1923). Dessförinnan utgjorde omsättningsskatten för liter renat brännvin och sprit olika belopp, allteftersom varan inköptes i buteljerat skiek eller på fat, i det att i förra fallet skatten beräknades jämväl å buteljvärdet. För övriga spritdrycker, vilka av aktiebolaget Vin- och spritcentralen alltid försäljas i buteljerat skiek, gällde och gäller alltjämt, att omsättningsskatten utgår å totalpriset, sålunda inklusive buteljvärdet. Då man år 1923 införde föreskriften att omsättningsskatten för renat egentligt brännvin med högst 40 procent alkoholhalt samt för sprit alltid skulle beräknas efter priset för varan på fat, syftade man i första hand till enhetlig beskattning av en och samma vara oberoende av försäljningssättet, men därjämte önskade man ernå ett så lågt pris som möjligt å varan. Förhållandena äro nu i viss mån förändrade. Den av kontrollstyrelsen föreslagna ändringen skulle visserligen föranleda, att skatten komme att beräknas å ett pris, vari jämväl inginge buteljens värde, men ett genomförande av detta förslag i samband med en förestående prissänkning skulle ändock icke hindra ett nedbringande av detaljhandelspriset å spritdryckerna i fråga. Förslaget äger, såsom kontrollstyrelsen närmare utvecklat, vissa förtjänster i kontrollhänseende och skulle därjämte medföra den bestämda fördelen, att en enhetlig beräkningsmetod för omsättningsskatten komme till stånd beträffande samtliga spritdrycker. Jag har fördenskull vid övervägande av olika till buds stående utvägar för vinnande av det ifrågavarande syftet funnit mig böra biträda styrelsens förslag. Vål skulle, om man till grund för beräkningen lägger 1925 års försäljningssiffror, av omsättnings- och utskänkningskatten för budgetåret 1926—1927 icke utvinnas fullt 38 miljoner kronor, men jag anser dock inkomsttiteln kunna, utan åsidosättande av nödig försiktighet, i runt tal upptagas till nämnda belopp.

För genomförande av mitt ifrågavarande förslag kräves ändring av 2 § i förordningen angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker,

vilken ändring torde böra träda i kraft den 1 juli 1926. Förslag till författning om fortsatt tillämpning för budgetåret 1926—1927 av nämnda förordning innefattande den av mig nu föreslagna ändringen har upprättats inom finansdepartementet.»

Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat, utvisar ifrågasvarande inkomstittel för år 1925 och de fyra första månaderna av år 1926 följande ställning:

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1 kvart. 1926
Behållen inkomst kr.	18,516,337: 44	18,954,765: 30	37,471,102: 74	8,942,320: 17
				April 1926
» » »				3,436,831: 13

Utskottet.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran emot det i propositionen nr 227 framlagda förslaget till omläggning av omsättnings- och utskänkningsskatten å spritdrycker och dess fortsatta uttagande under nästkommande budgetår.

I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit har utskottet ansett skatten kunna upptagas till 38,000,000 kronor.

Utskottet hemställer sålunda,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 227, i vad densamma avser fortsatt uttagande av omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, antaga det med propositionen framlagda förslag till förordning angående fortsatt tillämpning av förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker; samt

B) att omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till kronor 38,000,000.

13:o.

Maltskatt.*Riksräkenskapsverket.*

Riksräkenskapsverket har anfört följande:

»**Maltskatt**, bevilling, tillförde statsverket under nedannämnda år följande inkomstbelopp:

år 1920	kronor	4,423,902
» 1921	»	4,294,883
» 1922	»	3,693,186
» 1923 ($\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$)	»	1,698,752
budgetåret 1923—1924	»	8,969,411
» 1924—1925	»	15,917,677.

En avsevärd höjning av maltskatten har ägt rum från och med den 1 oktober 1923, och verkningarna av denna höjning framgå av ovanstående tabell. I riksstaten för budgetåret 1925—1926 har samma skatt upptagits till 15,000,000 kronor. Enligt uppgift från kontrollstyrelsen beräknas den debiterade maltskatten för tillverkningsåret 1 oktober 1925—30 september 1926 uppgå till något över 17,000,000 kronor, varifrån bör dragas utgifter för restitutioner och eftergifter med ett belopp av omkring 700,000 kronor. Den beräknade nettobehållning, som belöper på nämnda tillverkningsår, skulle alltså uppgå till 16,300,000 kronor. Med hänsyn härtill föreslår kontrollstyrelsen, att maltskatten för budgetåret 1926—1927 beräknas till 16,000,000 kronor.

Riksräkenskapsverket har — — — upptagit maltskatten med sistnämnda belopp, 16,000,000 kronor.»

Statsverkspropositionen.

I statsverkspropositionen har förevarande inkomsttitel upptagits med det av riksräkenskapsverket föreslagna beloppet, 16,000,000 kronor.

Utskottet.

Enligt vad utskottet från riksräkenskapsverket inhämtat utvisar maltskatten för senare halvåret 1925 och första kvartalet 1926 följande ställning:

	1:a halvåret 1925	2:a halvåret 1925	1925, hela året	1:a kvart. 1926
Influtet	kr. 7,433,248: 65	9,571,720: 76	17,004,969: 41	3,288,180: 05
Utgifter för in-				
komsttiteln ..	» 218,902: 14	512,924: 40	731,826: 54	101,866: 27
Behållen inkomst	kr. 7,214,346: 51	9,058,796: 36	16,273,142: 87	3,186,313: 78.

För april månad 1926 utvisar maltskatten, enligt vad utskottet vidare inhämtat, en behållen inkomst av 88,918 kronor 6 öre.

I likhet med vad Kungl. Maj:t föreslagit får utskottet hemställa,

att maltskatten måtte för budgetåret 1926—1927 beräknas till..... kronor 16,000,000.

I Kungl. Maj:ts förslag till riksstat för budgetåret 1926—1927 äro bevil-
ningarna — utom postbevilningen — tillika med *mantalspenningar* och
prästerskapets till statsverket indragna tionde uppförda under rubrikerna
»A. Egentliga statsinkomster. I. Skatter.» Under förutsättning ej mindre
att riksdagen godkänner bevillningsutskottets här ovan intagna förslag än
även att mantalspenningar och prästerskapets tionde uppföras med av Kungl.
Maj:t föreslagna belopp, respektive 950,000 och 2,596,500 kronor, komma in-
komstittlarna under nämnda rubrik »Skatter» i den av riksdagen beslutade
riksstaten att uppföras med följande belopp:

				Kronor
A. Egentliga statsinkomster.				
I. Skatter:				
1. Mantalspenningar				950,000
2. Prästerskapets till statsverket indragna tionde . .				2,596,500
3. Skatt på inkomst, förmögenhet och rörelse:				
a. Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevilning</i> :				
α. Skatt å inkomst och förmögenhet			139,000,000	
β. B-skatt å aktiebolag m. fl.	3,000,000			142,000,000
b. Bevilning av fast egendom samt av inkomst, <i>bevilning</i>			3,500,000	
c. Bevilningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter, <i>bevilning</i>			500,000	
d. Stämpelmedel, <i>bevilning</i>			45,000,000	
e. Lastpenningar, <i>bevilning</i>			700,000	191,700,000
4. Automobilskatte medel, <i>bevilning</i>				19,000,000
5. Tullar och acciser:				
a. Tullmedel, <i>bevilning</i>			128,000,000	
b. Sockerskatt, <i>bevilning</i>			15,500,000	
c. Tobaksskatt, <i>bevilning</i>			55,000,000	
d. Brännvinstillverkningsskatt, <i>bevilning</i>			17,000,000	
e. Rusdrycksförsäljningsmedel, <i>bevilning</i>			16,000,000	
f. Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker, <i>bevilning</i>			38,000,000	
g. Maltskatt, <i>bevilning</i>	16,000,000	87,000,000		285,500,000
				499,746,500

14:o.

Postmedlen.

Denna inkomsttitel är i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagen till ett belopp av 13,000,000 kronor, vilket belopp beräknats bliva postverkets överskott å rörelsen år 1925.

I skrivelse den 12 november 1925 med förslag till beräkning av det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som borde upptagas i riksstaten för budgetåret 1926—1927, har generalpoststyrelsen, enligt riksräkenskapsverkets i dess skrivelse den 7 december 1925 lämnade referat, till en början anfört följande:

Enligt gällande instruktion för generalpoststyrelsen åligger det styrelsen att, sedan räkenskaperna för varje år avslutats, till statskontoret inleverera vad av postverkets medel finnes överstiga det belopp, som postverket, enligt av Kungl. Maj:t meddelat beslut, äger att såsom kassaförlag innehålla. Om denna bestämmelse tillämpas oförändrad även under nästkommande budgetår, kommer, då postverkets räkenskaper avslutas för kalenderår, det överskottsbelopp, som skall överlämnas till statskassan under budgetåret 1926—1927, att hänföra sig till postverkets verksamhet under år 1926.

Fråga föreligger emellertid att ändra bestämmelserna om överskottslevereringen. I anledning av ämbetsskrivelse från kommunikationsdepartementet den 10 oktober 1924 har generalpoststyrelsen den 31 mars 1925 till Konungen avgivit förslag till sådan ändring i generalpoststyrelsens instruktion, att styrelsen skall kvartalsvis inleverera vad, utöver det särskilt anvisade kassaförlaget, av tillgängliga kontanta medel icke erfordras såsom förlag för postverket under den närmast följande tiden samt, sedan räkenskaperna för varje år avslutats, överskottet av postverkets rörelse under året, i den mån detsamma överstiger vad förut under året blivit inlevererat. Sedermera har generalpoststyrelsen, i anledning av yttrande från statskontoret, i utlåtande till Konungen den 19 juni 1925 förklarat sig i princip hava intet att erinra mot att bestämmelsen i instruktionen formuleras så, att inlevereringen skall ske månadsvis eller, om hinder därför möter, kvartalsvis, varvid generalpoststyrelsen emellertid uttalat, att i praktiken månadsleveranser näppeligen lära kunna göras med den nuvarande sammansättningen av postverkets inkomster och driftkostnader. Ehuru något Kungl. Maj:ts beslut i anledning av vad sålunda förekommit ännu icke delgivits generalpoststyrelsen, har styrelsen dock ansett sig böra i förevarande skrivelse jämväl angiva de överskottsbelopp, som nu kunna beräknas bliva inlevererade till statskassan under förutsättning, att den berörda ändringen i bestämmelserna om överskottslevereringen genomföres för tiden från och med den 1 januari 1926.

Generalpoststyrelsen framlägger därefter en förnyad kalkyl för år 1925, enligt vilken det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1925 nu beräknas ställa sig på följande sätt

Generalpost-
styrelsen den
12/11 1925.

inkomster	64.8	miljoner kronor
driftkostnader	51.7	» »
	<hr/>	
	överskott	13.1 miljoner kronor.

Under förutsättning att ändring icke vidtages i sättet för inlevereringen av överskottsmedlen, skulle detta belopp inflyta till statskassan under budgetåret 1925—1926. Omlägges däremot levereringen från och med 1926 års ingång, skulle postverkets till statskassan före den 1 juli 1926 inlevererade överskott komma att belöpa sig till följande belopp:

Förenämnda överskott under år 1925	13.1	miljoner kronor
samt det belopp, som approximativt beräknas kunna inlevereras av det under tiden januari—april 1926		
uppkommande överskottet	3	» »
	<hr/>	
	Summa	16.1 miljoner kronor.

Vidkommande det inkomstöverskott av postverkets rörelse, som kan beräknas bliva tillfört statskassan under *budgetåret 1926—1927* har generalpoststyrelsen i sin ovannämnda skrivelse anfört följande.

»Av postverkets inkomster utgör *frankoteckensuppbörden* huvudparten. Sagda uppbörd är samtidigt den del av inkomsterna, som är mest beroende av konjunkturerna på handels och näringarnas områden. Såsom vid tidigare tillfällen anmäls, visade denna uppbörd åren före världskriget en genomsnittlig kontinuerlig ökning av 5 procent. Efter att under kristiden hava företett en abnormt stor stegring, belöpte sig uppbörden — sedan däri från dragits det belopp, som beräknats härröra från företagna portoförhöjningar — vid 1922 års utgång ungefärligen till den summa, som erhålles vid beräkning av en kontinuerlig ökning av 1911 års uppbörd med 4 procent. Vid 1924 års slut befann den reducerade uppbörden sig omedelbart över kurvan för 4 procent kontinuerlig stegring, och vid utgången av år 1925 torde den hava sjunkit ej obetydligt under denna kurva.

Även om, av vissa orsaker, man anser sig hava anledning att även för år 1926 räkna med förbättring i konjunkturerna, är dock osäkerheten på det ekonomiska området ännu så stor, att den, enligt generalpoststyrelsens förmenande, manar till iakttagande av stor försiktighet vid beräkning av inkomster, som äro så nära avhängiga av konjunkturerna som frankoteckensuppbörden. Denna omständighet, sammanställd med det förhållandet, att under år 1925, för vilket år generalpoststyrelsen räknat med en stegring i sagda uppbörd av 3 procent, uppgången torde, om icke helt utebliva, dock stanna vid en högst obetydlig ökningsprocent, har föranlett generalpoststyrelsen att från samtliga postmästare införskaffa yttranden i fråga om bland annat den uppbörd, som postmästarna, med den kännedom de äga om förhållandena å vederbörande orter, anse sig kunna beräkna — var och en för sitt postkontor med underlydande område — under år 1926. Av yttrandena har framgått, att endast en obetydlig uppgång i frankoteckensuppbörden är att vänta under år 1926 i förhållande till år 1925, allt med portoförhöjningarnas verkningar borteliminerade. Ehuru med största tvekan har generalpoststyrelsen det oaktat kalkylerat med en uppgång i frankoteckensuppbörden under år 1926 av 3 procent, därvid styrelsen räknat med, att sänkningen av vissa postavgifter skall medföra någon ökning i antalet ifrågakommande försändelser.

Det kan för övrigt ifrågasättas, huruvida en stegring av 3 procent nu-

mera egentligen så mycket understiger, vad man kan anse vara normal ökning. Det synes nämligen knappast kunna vara rimligt, att samma ökningsprocent skall anses som normal, huru högt det belopp än stiger, varå ökningen skall beräknas. Om sålunda 5 procent ökning var normal exempelvis år 1912, då frankoteckensuppbörden utgjorde cirka 22 miljoner kronor, synes man hava visst fog för att nu, vid en uppbörd, reducerad till 1912 års taxor, av omkring 35 miljoner kronor, anse en något lägre procent såsom normal.

Beträffande *övriga inkomster av inrikes rörelsen*, nämligen för tidningsabonnemang, befordran av utgivarkorsband, registrering av ankomna värdeförsändelser m. m., beräknar generalpoststyrelsen ingen nämnvärd ändring i förhållande till år 1925. Den merinkomst, som kunde vara att emotse på grund av ökning i tidningsabonnemang och utgivarkorsband etc., torde nämligen motverkas dels av den utav 1925 års riksdag beslutade gottgörelsen till tidningsutgivare, som själva inslå sina tidningar, dels ock av den ikraftträdde sänkningen av avgiften för registrering av vissa ankommande försändelser.

Postverkets inkomster av utrikes rörelsen hava hittills utgjorts av transitorsättning, portoandelar och extra ordinarie uppbörd. Hädanefter — sedan de (visserligen icke ännu slutligt bearbetade) på den i slutet av år 1924 upptagna allmänna transitstatistiken grundade uträkningar rörande den gottgörelse, som skall betalas av olika länder för transitering av försändelser över andra länders områden, givit vid handen, att svenska postverket kommer att bli skyldigt att i transitorsättning betala ett ej ringa belopp utöver vad från andra länder gottgöres postverket — komma inkomsterna av utrikes rörelsen att utgöras av allenast portoandelar för försändelser från utlandet samt extra ordinarie uppbörd. På grund härav inträder givetvis en minskning i de belopp, som tillföras postkassan av ifrågavarande inkomstgrupp.

Beträffande likviderna från andra postverk är det för övrigt, såsom generalpoststyrelsen tidigare framhållit, vanskligt att med säkerhet beräkna tidpunkten, då dylika likvider bli fullgjorda.

I fråga om inkomsterna från de rörelsegrenar, som ligga vid sidan av postverkets egentliga verksamhet, får generalpoststyrelsen meddela, att *ersättningen för stämpelväsendets handhavande och gottgörelsen för postverkets bestyr med kronoskatteuppbörden å landsbygden* synas kunna beräknas till ungefär samma belopp, som för sagda bestyr influtit under år 1925. Ifrågavarande ersättningar tillföras postverket året efter det, som de avse.

Postverkets ersättning för verkets bestyr med utbetalning av folkpensioner inflyter även året efter det, ersättningen avser. Sagda ersättning, som är beroende av antalet genom postverket verkställda folkpensionsutbetalningar, har under år 1925 uppgått till 140,800 kronor. I anledning av det genom kungl. kungörelsen den 5 december 1924 pensionstagarna lämnade medgivandet att under vissa förutsättningar få antalet årliga pensionsutbetalningar ökat, har en betydande stegring i antalet utbetalningar beräknats. I riksstaten för budgetåret 1925—1926 är med anledning därav för sagda gottgörelse, avseende år 1925, beviljat ett förslagsanslag av 290,000 kronor mot 155,000 kronor för budgetåret 1924—1925. Ökningen av antalet utbetalningar har emellertid icke blivit så stor, som motsetts. Såvitt nu kan bedömas, kommer den postverkets ersättning, som erhålles under år 1926, icke att överstiga 200,000 kronor.

Efter postsparbankens inordnande i postverket tillföras postmedlen årligen från postsparbanksmedlen dels ersättning för direkta merutgifter, som åsamkats postverket genom postsparbankens inordnande, dels ock gottgörelse för handläggning av postsparbanksgöromålen å postanstalterna. Denna sammansatta *ersättning för postsparbanksgöromålen handhavande* beräknas för år 1926 till cirka 850,000 kronor, eller ungefär 50,000 kronor mera än för år 1925. Av förstnämnda belopp utgöra ungefär 550,000 kronor ersättning för direkta merutgifter, inräknade i anslagsbeloppen å respektive utgiftstitlar i det samtidigt härmed avgivna förslaget till driftkostnadsstat för år 1926. Gottgörelsen för postsparbanksgöromålen å postanstalterna har alltsedan postsparbankens inordnande i postverket utgjort 300,000 kronor. I skrivelse till Konungen den 14 november 1922 har generalpoststyrelsen framlagt utredning i fråga om sagda gottgörelse samt anmält, att densamma för år 1923 beräknats till 500,000 kronor, men Kungl. Maj:t fastställde genom beslut den 22 december 1922 gottgörelsen till 300,000 kronor. Även för år 1926 upptager generalpoststyrelsen gottgörelsen till samma belopp, som tidigare utgått, eller 300,000 kronor. Ny utredning — med vilken ansetts böra anstå, till dess postsparbanken efter omorganisationen varit i funktion några år — i fråga om denna gottgörelses skälighet i förhållande till de prestationer, som postanstalterna lämna, kommer nu att igångsättas; och är det generalpoststyrelsens avsikt att under år 1926 för Kungl. Maj:t framlägga resultatet av utredningen.

Vidkommande den från och med år 1925 nya rörelsegrenen *postgiörörelsen* utgick generalpoststyrelsen vid avgivande av sitt förenämnda förslag den 15 november 1924 ifrån, att postgiörörelsen skulle under det första verksamhetsåret lämna ungefärligen så stor inkomst, som erfordrades för täckande av samtliga kostnader för rörelsegrenen. Kostnaderna beräknades till cirka 400,000 kronor, och detta belopp upptogs därför å inkomstsidan. Enligt vad nu kan bedömas torde kostnaderna för år 1925 belöpa sig till cirka 600,000 kronor. För år 1926 beräknas kostnaderna för postgiörörelsen på grund av den utveckling av rörelsen, som emotses, till ungefär 700,000 kronor. I den mån dessa kostnader utgöra uppenbara merkostnadsbelopp för postverket, äro de inräknade å de olika utgiftstitlarna i förslaget till driftkostnadsstat. Enligt å vederbörande byrå verkställda överslagskalkyler beräknas emellertid rörelsegrenen för år 1926 lämna ett överskott av cirka 100,000 kronor, vadan bland inkomsterna nu uppföres ett belopp av 800,000 kronor.

På grund av vad sålunda anförts vill det synas generalpoststyrelsen, att, under förutsättning av nuvarande posttaxors bibehållande, postverkets inkomster av poströrelsen under år 1926 skola kunna beräknas till 65 miljoner kronor. Häremot svara driftkostnader, som — vid likvid till statens järnvägar för postbefordran under 13 månader — enligt det förberörda förslaget till driftkostnadsstat äro beräknade till 55.2 miljoner kronor, och vilkas fördelning på de olika huvudutgiftstitlarna framgår av efterföljande tabell, däri för jämförelse även införts motsvarande siffror ur den fastställda driftkostnadsstaten för år 1925 samt öknings- respektive minskningsbelopp.

	År 1925		År 1926		Ökning (+) resp. minskning (-) år 1926 i för- hållande till år 1925
	Kronor	Kronor	Kronor	Kronor	
A. Avlöningar m. m.	26,890,000	27,790,000	+	900,000	
B. Pensioner m. m.	1,325,000	1,425,000	+	100,000	
C. Omkostnader:					
1) postbefordran	14,100,000	14,500,000	+	400,000	
2) övriga omkostnader	4,565,000	5,225,000	+	660,000	
D. Avsättning till förnyelsefond	1,220,000	1,260,000	+	40,000	
E. Dyrtidstillägg	5,300,000	5,000,000	-	300,000	
Summa	53,400,000	55,200,000	+	1,800,000.	

Det ekonomiska resultatet av poströrelsen under år 1926 skulle sålunda ställa sig på följande sätt:

inkomster	65	miljoner kronor
driftkostnader	55.2	» »

överskott 9.8 miljoner kronor.

Därest ingen omläggning sker beträffande sättet för överskottslevereringen, skulle alltså inkomstöverskottet av poströrelsen, att upptagas i riksstaten för budgetåret 1926—1927, utgöras av förenämnda under år 1926 uppkommande överskott. Verkställes från och med den 1 januari 1926 sådan ändring i bestämmelserna om levereringen av överskottet, som i början av denna skrivelse anges, kommer detta i stort sett icke att beträffande budgetåret 1926—1927 innebära annan ändring, än att en förskjutning inträder i fråga om den tid, varunder de under budgetåret levererade överskottsbeloppen uppstått. I båda fallen levereras överskott för tolv på varandra följande månader. Endast försåvitt olika taxor tillämpades eller ändrade förhållanden i övrigt rådde under, å ena sidan, den del av år 1927, för vilken överskottsleverans kunde ske under budgetåret 1926—1927, och, å andra sidan, motsvarande del av år 1926, torde skälig anledning nu finnas beräkna, att överskottet under nyss angivna del av år 1927 skulle bliva i nämnvärd mån större eller mindre än överskottet för motsvarande tid år 1926. Några sådana särskilda omständigheter äro icke för närvarande kända för generalpoststyrelsen.»

Riksräkenskapsverket.

Riksräkenskapsverket har upptagit överskottet från postverket till 9,800,000 kronor, under anförande att de av generalpoststyrelsen anförda skäl för dess beräkning synts vara hållbara.

Departementschefen.

Departementschefen har, efter att hava redogjort för generalpoststyrelsens och riksräkenskapsverkets beräkningar beträffande postverket, anfört följande:

»Den beräknade minskningen av postverkets överskott från år 1925 till år 1926 har sin huvudsakliga grund i vissa taxesänkningar, som trätt i kraft under senare hälften av förstnämnda år. Emellertid vill det synas, som om

man vid beräkning av driftresultatet skulle våga se något ljusare på situationen än generalpoststyrelsen gjort. Med den ganska betydande ökning av driftkostnaderna som styrelsen antagit för år 1926 torde det vara bäst överensstämmande att förutsätta en något större uppgång i rörelsen än som synes ligga till grund för styrelsens beräkning, och därmed en högre siffra för bruttointkomsterna. Överskottet å rörelsen skulle med andra ord kunna antagas bliva något mer än 9.8 miljoner kronor. Vidare har jag efter samråd med chefen för kommunikationsdepartementet utgått från att en omläggning av bestämmelserna rörande inleverering av postverkets överskott kommer att äga rum från och med nästa budgetår och att man i anledning härav kan räkna med att ytterligare ett belopp av minst 3 miljoner kronor kommer att under sagda budgetår inlevereras till statsverket. Jag har på nu angivna grunder ansett mig kunna i mitt förslag till inkomstberäkning upptaga postverkets överskott till 14 miljoner kronor.»

Postmedlen hava sålunda i statsverkspropositionen upptagits med 14,000,000 kronor. *Statsverkspropositionen.*

I skrivelse den 26 januari 1926 har generalpoststyrelsen gjort framställning om dels ändring av assurancesavgifterna, dels ock förlängning av giltighetstiden för kungörelsen den 29 maj 1925 (nr 150) rörande postbefordringen av tidningar m. m. till utgången av år 1927. I fråga om postverkets ekonomiska resultat under budgetåret 1926—1927 har styrelsen därvid, efter att hava erinrat om den i statsverkspropositionen gjorda beräkningen, anfört följande.

Generalpoststyrelsen den 26, 1926.

Med den erfarenhet, styrelsen hade rörande poströrelsens omfattning för tiden efter avgivandet den 12 november 1925 av styrelsens förslag till beräkning av postverkets inkomstöverskott för ifrågavarande budgetår, ställde styrelsen sig tveksam, huruvida beräknad uppgång i postverkets rörelse kunde komma att inträda. Däremot hade numera förhållanden inträffat, på grund av vilka styrelsen kunde räkna med större inkomster av utrikes rörelsen än tidigare. Därest, på sätt i statsverkspropositionen meddelats, omläggning av sättet för inlevereringen av postverkets överskott till att ske kvartalsvis bleve genomförd från och med den 1 juli 1926, varigenom överskottet under nu ifrågavarande budgetår ökades med cirka 3 miljoner kronor, ville det emellertid synas styrelsen, som om det beräknade överskottet av 14 miljoner kronor skulle kunna i det närmaste uppnås. Vid de nu meddelade beräkningarna angående postverkets inkomster för åren 1926 och 1927 hade styrelsen räknat med att nu utgående postavgifter komme att gälla oförändrade icke blott under hela år 1926 utan även under hela år 1927.

Den föreslagna ändringen av assurancesavgifterna hade av generalpoststyrelsen antagits komma att medföra en inkomstminskning för postverket av, approximativt beräknat, 10,000 kronor för år. Det vore emellertid anledning förmoda, att, om postverkets assurancesavgift bestämdes på sätt ifrågasatts och de enskilda försäkringsbolagen icke avsevärt nedsatte sina premier, en hel del korrespondenter, som nu reassurerade sina postförsändelser hos bolagen, skulle finna lämpligt att taga hela försäkringen hos postverket. Härigenom

skulle en förskjutning uppåt av assurancesbeloppen komma att ske och därmed en ökning av postverkets inkomster.

Prop. nr 121. I proposition den 5 februari 1926, nr 121, har Kungl. Maj:t för riksdagen framlagt de förslag, varom generalpoststyrelsen i sin ovannämnda framställning den 26 januari 1926 hemställt. På förslag av bevillningsutskottet (betänkande nr 36) har nämnda proposition numera av riksdagen bifallits.

Utskottet. Enligt vad utskottet inhämtat har postverkets överskott å rörelsen under kalenderåret 1925 uppgått till 13,857,244 kronor 32 öre.

Utskottet har funnit postmedlen kunna, i likhet med vad som skett i statsverkspropositionen, upptagas till 14,000,000 kronor.

Utskottet får förty hemställa,

att överskott å postverket måtte i riksstaten för budgetåret 1926—1927 beräknas till..... kronor 14,000,000.

Stockholm den 1 juni 1926.

På bevillningsutskottets vägnar:

ERIK RÖING.

Närvarande:

vid beslut angående propositionen nr 227, i vad den avser fortsatt tillämpning av förordningen angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker (under punkten 12:o):

herrar Röing, Wohlin, Johan Nilsson i Kristianstad, Rune*, Boman, Björnsson, Borell, Johan Bergman, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Lithander, Olsson i Golvvasta, Bengtsson i Kullen, Alexis Björkman, Wahlmark*, Svensson i Grindstorp, Björklund, Olsson i Gävle, Ericson i Boxholm* och Carlsson i Stockholm*.

vid utskottets beslut i övrigt:

herrar Röing, Wohlin, Johan Nilsson i Kristianstad, Bårg, Boman, Pers, Björnsson, Borell, Johan Bergman, Jönsson i Boa, Olsson i Ramsta, Lithander, Olsson i Golvvasta, Bengtsson i Kullen, Lövgren i Nyborg, Alexis Björkman, Svensson i Grindstorp, Björklund, Olsson i Gävle och Andersson i Katrineholm.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Särskilda yttranden:

av herr *Röing*:

»Enligt min mening har för bevillningsutskottet möjlighet förelegat att föreslå ytterligare någon skattesänkning utöver vad detta betänkande innefattar. Denna möjlighet har jag ansett böra begagnas till en ytterligare nedsättning av inkomst- och förmögenhetsskatten så, att denna komme att utgå med 155 procent av grundbeloppet»;

av herrar *Wohlin, Johan Nilsson* i Kristianstad, *Boman, Borell, Jönsson* i Boa, *Lithander, Olsson* i Golvvasta och *Bengtsson* i Kullen:

»Den i statsverkspropositionen innehållna utredningen angående de indirekta och direkta skatternas tryck inom olika sociala skikt och inkomstlägen anse vi vara behäftad med betydande brister och föga vägledande för sitt åsyftade ändamål. Under nuvarande förhållanden är det enligt vår mening synnerligen önskvärt att nedbringa den alltjämt mycket tynande direkta beskattningen. Vi hålla före, att utskottet bort avväga skattesänkningarna för instundande budgetår på sådant sätt, att inkomst- och förmögenhetsskatten kommit att utgå med 155 procent av grundbeloppet»; samt

av herr *Pers*:

»För den händelse att en ytterligare skattesänkning skulle kunna äga rum, har jag ansett, att denna borde ske genom ytterligare nedsättning av sockerskatten.»
